

Gmina Tyczyn

Nr 3 (621)
28.03 – 24.04.2021 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Tyczyn

Szanowni Mieszkańcy Gminy Tyczyn

*Wielkanoc to czas otuchy i nadziei,
czas odradzania się wiary w siłę
Chrystusa i drugiego człowieka. Życzymy,
aby Święta Wielkanocne przyniosły radość
oraz wzajemną życzliwość, by stały się
źródłem wzmacniania ducha.*

*Niech Zmartwychwstanie napełni
Państwa pokojem i wiarą, niech da siłę
w pokonywaniu trudności i pozwoli
z ufnością patrzeć w przyszłość.*

*Ryszard Fornal
Przewodniczący Rady
Miejskiej w Tyczynie*

*Janusz Skótnicki
Burmistrz Tyczyna*

W numerze:

- Opóźnienia w dostarczaniu decyzji podatkowych
- Nowy most w Borku Starym
- Relacje z Dnia Kobiet i wernisażu fotografii
„Ziemia Tyczyńska w obiektywie”
- Informacje ze szkół i instytucji
- Rekrutacja do LO w Tyczynie
- Strug Tyczyn wraca do rywalizacji w rundzie wiosennej

Niech radosne
Alleluja będzie dla Państwa
ostoją zwycięskiej miłości
i niezłomnej wiary. Niech pogoda
ducha towarzyszy Wam w trudzie
każdego dnia, a radość serca w czasie
zasłużonego odpoczynku.

Najserdeczniejsze życzenia wielkanocne
Czytelnikom „Głosu Tyczyna”
oraz Czytelnikom i Użytkownikom
Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej
w Tyczynie
składają: dyrektor oraz pracownicy
MiGBP w Tyczynie

Niech Zmartwychwstanie Pańskie,
które niesie odrodzenie duchowe,
napełni nas spokojem i wiarą, da siłę do
pokonywania trudności i pozwoli z ufnością
patrzeć w przyszłość.

Wszelkiej pomyślności Mieszkańcom
Hermanowej życzą: sołtys i Rada Sołecka

Dzieląc się jajkiem
w te wyjątkowe Święta,
życzymy samych radości.
Niech nie opuszcza zdrowie,
szczęście oraz pomyślność.
Pełnych wiary świąt Wielkanocnych!

Wesołych Świąt życzą:
radni Rady Miejskiej w Tyczynie

Niech te
Święta Wielkanocne
obdarzą nas radością,
zdrowiem, pomyślnością, a także
błogosławieństwem
Zmartwychwstałego Chrystusa.

Wesołego Alleluja Mieszkańcom
Tyczyna życzą:
przewodniczący i Rada
Mieszkańców Miasta Tyczyna

Na nadchodzące
Święta Wielkanocne składamy
serdecznie życzenia zdrowia,
pomyślności i wielu łask
od Zmartwychwstałego Chrystusa.

Mieszkańcom Borku Starego życzą:
sołtys i Rada Sołecka

Zdrowych, pogodnych
Świąt Wielkanocnych, przepętnionych
wiarą, nadzieją i miłością, radosnych
spotkań w gronie rodziny
oraz wesołego Alleluja

Mieszkańcom Kielnarowej życzą:
sołtys i Rada Sołecka

RADA MIEJSKA UCHWALIŁA

5 marca br. odbyła się XXXII sesja VIII kadencji Rady Miejskiej w Tyczynie.

Radni podjęli uchwały w sprawach:

- **Uchwalenia II zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w Hermanowej i Kielnarowej.**

II zmiana planu obejmuje teren o powierzchni około 10 ha, położony w Hermanowej, na południe od drogi gminnej, dz. ew. nr 1706/1, oraz na północ od granicy z gminą Błazowa.

- **Przystąpienia do sporządzania XIV zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Tyczyn.**

Przedmiotem zmiany studium jest obszar położony w Borku Starym, o powierzchni ok. 2,17 ha.

- **Przekazania do realizacji zadań publicznych spoczywających na zarządcy drogi - Gminie Miasto Rzeszów - do wykonania zadania własnego Gminy Tyczyn w zakresie zaprojektowania i budowy pętli autobusowej na odcinku ok. 70 mb od granicy miasta Rzeszowa, która jest położona na obszarze Gminy Tyczyn.** Zadanie to sfinansowane zostanie w formie dotacji rzeczowej w zakresie wykonania dokumentacji projektowej i robót budowlanych przez Gminę Miasto Rzeszów, a wykupu gruntów przez Gminę Tyczyn (ze środków Gminy Tyczyn).

- **Podwyższenia kapitału zakładowego PGK „Eko-Strug” Spółka z o.o. z siedzibą w Tyczynie.**

W budżecie gminy na 2021 r. są zaplanowane środki w wysokości 2 mln zł (środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych) z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego dla PGK „Eko-Strug” Sp. z o.o. Powyższa kwota będzie przeznaczona na budowę sieci kanalizacyjnych: Tyczyn Lasek - Kielnarowa Królka, Hermanowa Pańskie Pola, Kielnarowa Wólka, rejon ul. Mickiewicza w Tyczynie, budowa kanalizacji

sanitarnej ciśnieniowej z przepompownią: Hermanowa Czerwonki, budowa przepompowni ścieków: ul. Laurowa w Tyczynie.

- **Podwyższenia kapitału zakładowego PGK „Eko-Strug” Spółka z o.o. z siedzibą w Tyczynie.**

Wodociąg Kielnarowa Obszary wykonany został przez Gminę Tyczyn na długości 1500 mb. Pozostałą część wykonało PGK „Eko-Strug”, rozliczając inwestycję w ramach pożyczki z NFOSIGW. W celu zakończenia rozliczenia pożyczki konieczne jest posiadanie własności wodociągu w całości przez „Eko-Strug”. Wybrany został wariant sprzedaży wodociągu do spółki z jednoczesnym podniesieniem jej kapitału.

- **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2020 r.**

- **Zmieniono uchwałę w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej.**

- **Rozpatrzenia petycji.** Rada Miejska nie uwzględniła petycji wniesionej przez Fundację „Tradycyjne Podkarpacie” w sprawie podjęcia uchwały o treści: „Zgodnie z artykułem 32. Konstytucji RP wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. W związku z powyższym za niedopuszczalne uważamy jakiegokolwiek działania władz międzynarodowych, krajowych czy lokalnych wykluczające społecznie mieszkańców Gminy Tyczyn z powodów rasowych, religijnych, medycznych czy sanitarnych. Działania rozumiemy jako regulacje prawne, a także wywieranie medialnej czy społecznej presji na urzędników czy funkcjonariuszy, przedsiębiorców, lokalne społeczności czy wspólnoty wyznaniowe zachęcające do jakiegokolwiek segregacji mieszkańców Gminy Tyczyn”.

- **Rozpatrzenia petycji.** Rada Miejska nie uwzględniła petycji wniesionej przez Stowarzyszenie Polska Wolna od GMO w sprawie podjęcia uchwały dotyczącej poparcia listu otwartego Stowarzyszenia zwracającego uwagę władz na zagrożenia ze strony potencjalnie groźnej dla zdrowia szczepionki, a właściwie terapii genowej i konieczności podjęcia działań zapobiegających lub minimalizujących takie zagrożenia – wobec niedostatecznych działań ze strony instytucji państwowych.

Tekst: **Joanna Włoch-Dłurzej**

*Ostatni wieczór naszego życia
jest pierwszym porankiem naszej wieczności.*
Św. Teresa od Dzieciątka Jezus

W tych trudnych momentach,
gdy ludzkie słowa wydają się zbyt małe,
by oddać ból i cierpienie, pragniemy
zapewnić o pamięci, modlitwie i przekazujemy

Druhowi Leonowi Bartoniowi

najgłębsze wyrazy współczucia i słowa otuchy
po śmierci

ŻONY
Eugenii Barańskiej-Bartoń

Niech odpoczywa w pokoju.

Zarząd, druhny i druhowie OSP w Kielnarowej

Rodzinie

śp. MARIANA SZURY
Naczelnika Gminy Tyczyn

wyrazy głębokiego współczucia

składają: **burmistrz Tyczyna oraz pracownicy
Urzędu Miejskiego w Tyczynie**

Odszedł kolega i przyjaciel - Stanisław Frączek

26 lutego br. zmarł Stanisław Frączek, wieloletni i doświadczony pracownik Urzędu Miejskiego w Tyczynie, serdeczny kolega i dobry człowiek.

Stanisław Frączek rozpoczął pracę zawodową w 1975 r. jako kierownik gospodarczy ds. inwestycji i remontów w Stacji Hodowli Roślin w Ulechówku. Od 1984 r. związany był ze stanowiskiem do spraw inwestycji drogowych na terenie Gminy Tyczyn jako inspektor w Urzędzie Miejskim w Tyczynie. Jego wkład w rozwój naszej gminy jest nieoceniony, a ślady pracy na zawsze pozostaną widoczne wśród mieszkańców. Był szanowanym, pracowitym specjalistą, jednocześnie skromnym i wspaniałym człowiekiem. Wszyscy, którzy Go znaliśmy, zachowamy własne wspomnienie o Nim.

Ze Staszkiem spotkałem się ponad 30 lat temu, gdy rozpocząłem służbę w samorządzie tyczyńskim. Zmieniali się burmistrzowie, zmieniali się pracownicy w urzędzie, a Staszek zawsze był, umiając współpracować ze wszystkimi, bo najważniejsza była dla niego solidna praca, wykonanie kolejnej drogi i następnej, i następnej.

Czasami budziło moje zdziwienie jego spokojne podejście do trudów codziennej pracy zawodowej, pomimo że nieraz przekraczała ona 8 godzin dziennie. Ważny był dla niego cel, a wszystkie trudności należało po prostu pokonać. W ostatnich latach bywały sytuacje, z uwagi na trudności, gdy nie byłem skłonny zgadzać się na wykonanie prac na jakiejś drodze, a Staszek znajdował sposób rozwiązania problemu i potrafił przekonać mnie do zgody.

Zawsze starał się pomagać ludziom. Robił wszystko, co mógł, wszystko, na co pozwalały przepisy, pomimo że bardzo często spotykał się z wieloma pretensjami, a bardzo rzadko z podziękowaniem. Jestem pewien, że wiele osób, które Go krytkowały, zatęskni jeszcze za Jego podejściem do ich problemów.

Staszek był najlepszym znawcą gminy. Po tylu latach pracy znał każdą drogę, prawie każdy przepust i potrafił nawet bez wyjazdu w teren trafnie oceniać zakres koniecznych prac. Z racji swojej pracy znał też wielu ludzi, wielu osobom spoza gminy pomagał, na przykład w poszukiwaniu działek pod budowę. Nie słyszałem nigdy, aby komuś odmówił pomocy, a przecież miał również, jak każdy z nas, życie prywatne. Prowadził gospodarstwo, uprawiał ziemię, no i dbał o liczną rodzinę. Często opowiadał o swoich wnukach i gdy opisywał ich odzyvky lub zachowanie, śmiał się szczerze i radośnie. Widać było, jak bardzo kocha swoją rodzinę.

Takiego pogodnego Go zapamiętamy. Jako katolicy wiemy, że śmierć jest przejściem do innego życia. Wierzymy, że Staszek chodzi teraz po niebiańskich drogach, patrzy, jak są zrobione i myśli, w czym może pomóc, tym którzy zostali. Bo zawsze pomagał, więc na pewno nie przestanie.

My możemy Mu się odwzajemniać tylko modlitwą i wdzięcznym wspomnieniem oraz kontynuacją Jego pracy.

Tekst: **Janusz Skotnicki** - Burmistrz Tyczyna

Rodzinie

śp. STANISŁAWA FRĄCZKA

wyrazy głębokiego współczucia

składają: **przewodniczący
i radni Rady Miejskiej w Tyczynie**

Rodzinie

śp. STANISŁAWA FRĄCZKA

wyrazy szczerzego żalu

składa: **Zarząd Mieszkańców Miasta Tyczyna**

Nie odchodzimy na zawsze

Tej karty nie da się odwrócić.

Pozostało puste krzesło.

I nie ma też uśmiechu, tego, co pachnie kwiatami.

Pozostał chłód tego miejsca i milczenie.

Ojcie Nasz, któryś jest w Niebie....

Ja nie neguję Twojej decyzji i buntu też we mnie nie ma.

Bądź wola Twoja...

Ale dlaczego zabierasz dziś ludzi tak szybko do Nieba?

Babi Dół dopiero co odebrany, a ta „moja droga”?

Jeszcze nie zaczęła.

Panie Stasiu!

Czy dzban Ci się przelał jak przepust zatłakany?

Czy Twój koszyk był już pełny z kwiatami?

Wieczne odpoczywanie... i jakby mi serce pękło.

Jeszcze nie wszystkie drogi zrobione,

a w planie są dwie obwodnice i tyle spraw do załatwienia.

Jakżeby się chciało to wykrzyczeć...

Przecież nam nie mówiłeś, że tak pragniesz już być z Aniołami.

Nie miałeś święta ani nocy, telefon za telefonem,
słowa padały jak błyskawice.

Czasem nawet to tak mocno sypnęło tym gradobiciem.

Piasek wpadł do oka.

Bolało, ale z cierpliwością i pokorą uciszałeś burzę.

I to Twoje: „zrobimy, zrobimy”, nigdy na nie, a zawsze na tak,
One były i dwuznaczne, bo w tej utopii, że wszystko jest dla wszystkich,

więc każdemu się należy, i jeszcze w tym samym czasie,
byłeś niedościgłym perfekcjonistą.

Bez aureoli, ale zawsze otwarty, serdeczny...

Nie miałeś czasu, aby usiąść spokojnie na kanapie.

W tej karuzeli codziennych spraw zapominałeś o sobie.

Twoje życie pękło jak bańka mydlana.

Było piękne.

Ale tam, gdzie jest koniec, jest zawsze i początek.

Wszemchny i Miłosierny Boże!

Ty, który tak czule patrzysz na Nas z Nieba

i nic się bez Ciebie nie stało, co się stało,

Dziękujemy Ci dziś za życie Pana Stanisława Frączka

i za ten Krzyż Zasługi, który od Ciebie otrzymał

i niósł go tak dzielnie.

Covid-19 wyrwa dziś drzewa nawet z korzeniem palowym,

Kochajmy..., przebaczajmy...,

Otwierajmy się do ludzi jak kwiaty do słońca,

bo to jutro może być tylko dzisiaj.

Łączę się z bólem Najbliższych

śp. STANISŁAWA FRĄCZKA

Wraz z samorządem Hermanowej
- **Genowefa Szawara**

Gmina Tyczyn ma nowy most za blisko 2 miliony zł

Powiat Rzeszowski od podstaw przebudował most na rzece Strug w Borku Starym. Inwestycja znacznie usprawni ruch pojazdów, których ogromna ilość codziennie przejeżdża przez przebiegającą tamtędy drogę powiatową.

Czerwcowe nawałnice spowodowały, że spokojna rzeka Strug, przepływająca przez gminę Tyczyn, zamieniła się w rwący potok niszczący wszystko na swojej drodze. Wystarczyło kilka godzin rzęsistych opadów deszczu, aby doprowadzić do podtopień gospodarstw domowych oraz zniszczenia infrastruktury drogowej. Uszkodzeniu uległa nawierzchnia dróg, zamulone zostały rowy przydrożne, zamulone i uszkodzone zostały przepusty pod koroną drogi. Doszło do rozmycia poboczy dróg.

Jednym z najważniejszych obiektów, który uległ zniszczeniu, był most w Borku Starym, w ciągu drogi powiatowej Nr 1417R od drogi Nr 1416R – Borek Stary w km 2+900,00. Sytuacja ta wiązała się z dużymi utrudnieniami komunikacyjnymi dla mieszkańców powiatu, korzystających na co dzień z tej drogi. Powiat Rzeszowski przystąpił zatem do działań mających na celu odbudowę zniszczonego mostu. Działania te przyniosły wymierny efekt, ponieważ dzięki wsparciu z budżetu państwa (w wysokości 1 381 100 zł) w ramach usuwania skutków klęsk żywiołowych wykonana została inwestycja o wartości 1 973 470,12 zł.

W ramach zadania wymieniono funkcjonujący obecnie most tymczasowy na most stały o normatywnych parametrach. Nowy obiekt o długości 27 m i szerokości 10,15 m posiada sześciometrową jezdnię, chodnik o długości 2,2 m oraz opaskę bezpieczeństwa. Warunki atmosferyczne uniemożliwiły dokończenie prac na dojazdach do mostu. Oddanie obiektu do ruchu nastąpi w I/II kwartale bieżącego roku.

Mając na względzie bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego, Powiat Rzeszowski zlecił wykonanie szeregu robót związanych z likwidacją szkód powodziowych powstałych na drogach powiatowych. Wyremontowane zostały chodniki i naprawione osunięte skarpy w ciągu drogi powiatowej nr 1415R Tyczyn – Herma-

nowa – Straszędzie oraz drogi powiatowej nr 1416R Tyczyn – Nowy Borek – Błażowa, w miejscowości Tyczyn.

W poprzednim roku miały również miejsce prace projektowe dla zadania inwestycyjnego pn. *Budowa obwodnicy miasta Tyczyn*. Powiat Rzeszowski i Gmina Tyczyn podjęły wspólne działania w celu realizacji powyższego zadania. Projekt realizowany jest w trzech etapach. Etap I obejmuje opracowanie dokumentów zgodnie z wymaganiami przepisów środowiskowych, II etap to opracowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w zakresie opracowania dokumentacji technicznej wraz z uzyskaniem decyzji ZRID, natomiast etap III przewiduje procedurę nabywania nieruchomości i wypłaty.

Powiat Rzeszowski jako partner projektu aktywnie uczestniczy w każdym etapie realizacji zadania poprzez współudział w opracowaniu dokumentów, materiałów przetargowych i doradztwo. Pomaga w uzyskiwaniu wszelkich decyzji, uzgodnień, opinii, zezwoleń niezbędnych do realizacji projektu. Powiat Rzeszowski udziela również wsparcia finansowego dla projektu w wysokości 344 867,40 zł (dla etapów I i II).

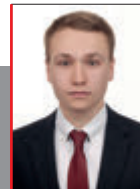
Planowana jest także realizacja zadania dotyczącego przebudowy i rozbudowy obiektu, który jest siedzibą Zespołu Szkół w Tyczynie. Został złożony wniosek o środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego.

Na bieżąco realizowane są również pomniejsze prace wynikające z potrzeb mieszkańców tej części powiatu.

Tekst:

Łukasz Obara

- radny Powiatu Rzeszowskiego

Opóźnione decyzje podatkowe za rok 2021

W związku z modernizacją operatów geodezyjnych, przeprowadzoną przez Starostwo Powiatowe w Rzeszowie, Urząd Miejski w Tyczynie informuje, iż decyzje podatkowe za rok 2021 będą wydane w późniejszym terminie. Raty podatku, których termin płatności minął, płatne będą w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego.

Przeprowadzona przez Starostwo Powiatowe w Rzeszowie modernizacja ewidencji gruntów i budynków miała na celu aktualizację użytków gruntowych oraz uzupełnienie danych ewidencyjnych dotyczących budynków na terenie Gminy Tyczyn.

W wyniku jej przeprowadzenia może się okazać, że inaczej niż dotychczas zostaną sklasyfikowane grunty i budynki. Zmiana klasyfikacji ma istotny wpływ na zastosowanie określonych stawek podatkowych i będzie wiążąca dla organu podatkowego, który naliczy podatek. Ewentualnych zmian w opodatkowaniu (**wzrost wysokości podatku od nieruchomości**) mogą się spodziewać osoby władające zabudowanymi gruntami, u których do tej pory nie zostało przeprowadzone wyłączenie tych gruntów z użytku rolnego albo też grunty zostały wyłączone w niedostatecznej wielkości. W takich przypadkach grunty winny mieć oznaczenie „B” i podlegać podatkowi od nieruchomości za każdy m² – **wynikać będzie to ze zmiany klasyfikacji gruntów, którą wykonało Starostwo Powiatowe w Rzeszowie**. Wpływ na zmianę opodatkowania będzie miało również ujawnienie w ewidencji gruntów i budynków istniejących zabudowań, których do tej pory podatnicy nie zgłosili do opodatkowania.

Podatnicy, u których wystąpiły zmiany, zobowiązani są złożyć informacje na formularzu dostępnym w Urzędzie Miejskim w Tyczynie lub na stronie internetowej Gminy Tyczyn: **www.tyczyn.pl** w zakładce *Podatki*.

Na powyższe zmiany nie ma wpływu Burmistrz Tyczyna, ponieważ wymiar podatku rolnego oraz podatku od nieruchomości jest ustalany na podstawie danych wynikających z ewidencji gruntów i budynków, a w ramach postępowania podatkowego nie ma możliwości dokonania zmian w tych ewidencjach. Organ podatkowy, ustalając wymiar podatków, obowiązany jest opierać się na wspomnianej wyżej ewidencji gruntów i budynków jako podstawy do naliczania podatków zgodnie z przepisem art. 21 ust. 1 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz obowiązującymi przepisami prawa podatkowego.

Wszelkie wątpliwości, zapytania oraz kwestie związane ze zmianą zaliczenia gruntów do poszczególnych użytków gruntowych powinny być kierowane do Starostwa Powiatowego w Rzeszowie, Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, ul. Bernardyńska 7.

Plany działań priorytetowych dzielnicowych Komisariatu Policji w Tyczynie

Dzielnicowi z Komisariatu Policji w Tyczynie realizują zadania wynikające z półrocznych planów działań priorytetowych dla podległych im rejonów służbowych. Działania te mają zwiększyć skuteczność współpracy policjantów z mieszkańcami i poprawić bezpieczeństwo na danym terenie. Zadania wynikają z oczekiwań społecznych, jakie zostały wyartykułowane podczas spotkań, konsultacji i debat ze społeczeństwem oraz bieżącej analizy zagrożeń. Realizacji celów służyć będą m.in. nasilone kontrole, częstsze obchody rejonu i współpraca z mieszkańcami. Zgodnie z założeniami plan obejmuje okres **od 1.01 do 30.06 br.**

Działania priorytetowe służące poprawie bezpieczeństwa na terenie gminy Tyczyn

Rejon służbowy nr 1 – Tyczyn Miasto (asp. szt. Tomasz Pelc) – W Rynku, na plantach miejskich, gromadzą się osoby, które spożywają alkohol, zakłócają porządek publiczny i zaśmiecają miejsce publiczne. Powyższe zagrożenia występują w ciągu całego tygodnia, głównie w godzinach wieczornych i nocnych. Powyższe informacje uzyskano od mieszkańców oraz pracowników Urzędu Miejskiego w Tyczynie. Oczekiwa-

nia społeczne to zminimalizowanie wyżej wymienionego zjawiska.

Rejon służbowy nr 2 – Borek Stary, Hermanowa (asp. szt. Przemysław Mucha) – W Borku Starym, w rejonie Domu Ludowego, we wszystkie dni tygodnia w godzinach popołudniowych i wieczornych gromadzą się osoby, które spożywają alkohol w miejscu ustawowo zabronionym oraz zakłócają porządek publiczny. Informacje o powyższych zagrożeniach uzyskano od mieszkańców, sołtysa oraz na podstawie własnych obserwacji podczas realizowanych zadań. Mieszkańcy oczekują zminimalizowania zjawisk spożywania alkoholu oraz zakłócania porządku publicznego.

Rejon służbowy nr 3 – Kielnarowa (asp. Dariusz Ruśnica) – W rejonie sklepu spożywczego „Groszek” oraz Domu Ludowego gromadzą się osoby, które spożywają alkohol, zakłócają porządek publiczny, zaśmiecają teren oraz dopuszczają się dewastacji mienia. Do powyższych zdarzeń dochodzi w ciągu całego tygodnia, głównie w godzinach wieczornych i nocnych. Informacje o zagrożeniach uzyskano od mieszkańców wsi oraz na podstawie zgłoszeń z Urzędu Miejskiego w Tyczynie. Oczekiwanie społeczne to zminimalizowanie wyżej wymienionych zagrożeń.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. K. Sobczyk w Tyczynie

Dzień Kobiet w gminie Tyczyn

Dzień Kobiet to święto, którego początki sięgają 1910 r. i Ameryki Północnej. W Polsce pojawiło się ono w latach 70-tych. Początkowo z tej okazji kobiety były obdarowywane skromnymi podarunkami, takimi jak goździki, rajstopy czy tulipany. Co roku również w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury im. K. Sobczyk w Tyczynie święto to jest obchodzone. W ubiegłych latach odbywały się z tej okazji koncerty, warsztaty i spotkania. Niestety, z powodu pandemii i licznych obostrzeń musieliśmy zrezygnować z wielu dotychczasowych działań,

jakie podejmowaliśmy się z tej okazji. Niemniej jednak mimo przeciwności, zgodnie ze ścisłym reżimem sanitarnym, w bardzo niewielkim gronie uczestniczek M-GOK w Tyczynie zorganizował w swoich filiach warsztaty pt. „Nie-*złe ciacho*”, czyli *sztuka ozdabiania słodczy i dekoracji stołu*, prowadzone przez **Jadwigę Urban** – właścicielkę pracowni cukierniczej „Cuda Jagodzianki”.

Podczas warsztatów panie poznały łatwe i niedrogie przepisy na przekąski słodko-słone, miały także możliwość ich ozdobienia oraz

Uczestniczki warsztatów w Hermanowej

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. K. Sobczyk w Tyczynie

Uczestniczkowski warsztatów:

w Kielnarowej

w Tyczynie

przyglądnięcia się sztuce dekorowania stołów. Uczestniczki wykonały pankejkę, czyli tak zwane ciastka na patyku oblane białą czekoladą i udekorowane, gniazdko bezowe z bitą śmietaną, ozdobione pestkami granatu, słone babeczki z kremem paprykowym, przystrojone plasterkiem suchej kiełbasy, w którą owinięte były plasterki papryki, dodatkowo udekorowane natką pietruszki, oraz ciasteczka z ciasta francuskiego, na których rozsmarowany został biały ser z ogórkiem i szczypiorkiem, pomidorkiem koktajlowym i koperkiem.

Bardzo dziękujemy wszystkim uczestniczkom warsztatów oraz pani Jadwidze za podzielenie się z nami swoją wiedzą oraz doświadczeniem.

Tekst: **Natalia Krawiec**

PRZEKAŻ 1% LUB DAROWIZNĘ NA SZLACHETNY CEL!
62 1600 1286 0003 0031 8642 6001
Fundacja Avalon
1%
KRS: 0000270809
z dopiskiem Tendelska, 3008
POMÓŻ ZOSI W WALCE Z CHOROBA!

Rodzinne warsztaty słodkości
Pokaz filmu Charlie i fabryka czekolady
Dom Ludowy w Borku Starym 12 kwietnia godzina 17.00
Obowiązuje rezerwacja tel. 17 229 80 72

Mukowiscydoza
Jestem **Maria Nowak**
od urodzenia choruję na Mukowiscydozę
Każdy dzień to ciągła walka o życie
Aktualnie oczekuję na przeszczep płuc.
Przeznacz 1% podatku na leki i rehabilitację dla Marysi.
Nr KRS 0000064892 z dopiskiem "Maria Nowak"
lub dowolną kwotę na konto:
49 1020 3466 0000 9302 0002 3473

Podaruj Adasiowi 1% swojego podatku

Fundacja Dzieciom „Zdążyć z Pomocą”
KRS: 0000037904
Cel szczegółowy: 16127 Mytych Adam

Szanowni Darczyńcy!
Prosimy o zaznaczenie w zeznaniu podatkowym pola „Wyrażam zgodę”
<http://dzieciom.pl/podopieczni/16127>

Ziemia Tyczyńska w obiektywie

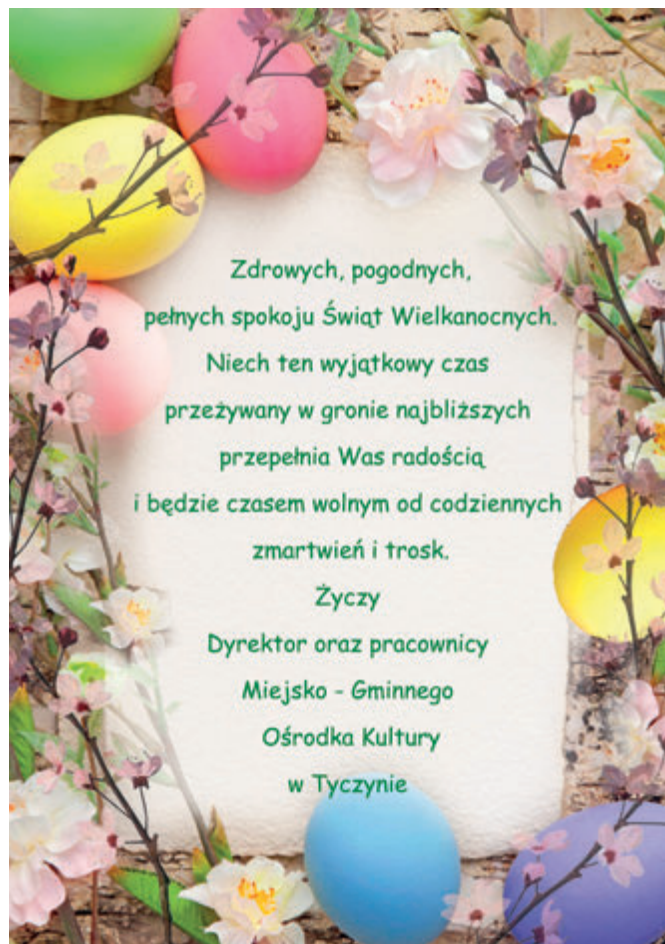
14 marca br. w Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie odbył się wernisaż poplenerowej wystawy fotografii „**Ziemia Tyczyńska w obiektywie**”, połączony z promocją albumu o tym samym tytule. Wydarzenie przypadło dokładnie w dzień 653. rocznicy lokacji Tyczyna.

Ciekawe ujęcia fotograficzne Gminy Tyczyn zostały wykonane przez **członków Sekcji Fotograficznej Uniwersytetu Trzeciego Wieku Uniwersytetu Rzeszowskiego**. Uczestnicy sekcji z poczucia potrzeby uwiecznienia dawnego pejzażu, ale także miejsc, które ten pejzaż przysłaniają współczesnymi budynkami, stworzyli projekt pt. „Urok małych miasteczek”. Do jego realizacji na terenie gminy Tyczyn sekcja została zaproszona przez dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie **Zakie Cieślicką-Majkę** oraz Zarząd Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej, reprezentowany przez **Elżbietę Baran** oraz **Zofię Domino**.

Podczas „Spaceru śladami dziedzictwa kulturowego Gminy Tyczyn”, poprowadzonego przez **Zofię Domino**, odbył się plener fotograficzny, którego komisarzem był **Zdzisław Świeca**. Uczestnicy spaceru wykonali kilkaset zdjęć, z których część można było podziwiać na wystawie. Powstała również diaporama, która została udostępniona w mediach społecznościowych pt. „Spacer po Tyczynie i okolicach”.

Wystawa, którą mogliśmy oglądać, jest prezentacją subiektywnego spojrzenia członków Sekcji Fotograficznej UTW na Ziemię Tyczyńską

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. K. Sobczyk w Tyczynie

Od lewej: Zofia Katarzyna Domino, Zofia Domino, Zdzisław Świeca, Zakia Cieśliska-Majka

Podczas pleneru fotograficznego powstało ponad 1000 fotografii, z których wybrano 50 i zamieszczono je w albumie fotograficznym pt. „Ziemia Tyczyńska w Obiektywie”. Fotografie udowadniają, że każdy z nas w innych aspektach otaczającej nas rzeczywistości dostrzega piękno. Stąd na zdjęciach zobaczymy nieoczywiste dla nas - osób, które na co dzień funkcjonują w przestrzeni Tyczyna - walory przyrodnicze czy architektoniczne, bo dostrzeżone okiem osób, które niejednokrotnie po raz pierwszy zwiedzały Ziemię Tyczyńską.

Wszyscy zaangażowani w realizację wydarzenia, tj. burmistrz Tyczyna **Janusz Skotnicki**, który przekazał środki na wydanie albumu, **Zdzisław Świeca** - komisarz pleneru fotograficznego, **Maria Suchy** - prezes Stowarzyszenia Przyjaciół UTW, **Zofia Domino** - członek Zarządu TMZT, reprezentująca prezes **Elżbietę Baran**, **Zofia Katarzyna Domino** - członkini Sekcji Fotograficznej UTW - jedna z inicjatorów pomysłu - byli obecni na wernisażu. Wystawa spotkała się z życzliwym przyjęciem oraz perspektywą prezentacji w sąsiednich gminach.

Zapraszamy do Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie do zwiedzania wystawy.

Tekst: **Natalia Krawiec**

M-GOK W TYCZYŃCE

ZAJĘCIA DLA DZIECI

WARSZTATY BALETU

WARSZTATY TANECZNE

„KATARZYŃKI”

WARSZTATY PLASTYCZNE:

GRUPA „WYCINANKI”

GRUPA „KREDKI”

OGNIŚKO MUZYCZNE

ZESPÓŁ TAŃCA LUDOWEGO „MŁODZI TYCZYŃCI”

ZAJĘCIA DLA DOROSŁYCH

ZDROWY KRĘGOSŁUP

ZUMBA DANCE

KLUB SENIORA

ZESPÓŁ ŚPIEWACZY „TYCZYŃCI”

WARSZTATY RĘKODZIEŁA I BIŻUTERII „WYTWÓRNIĄ DROBIAZGÓW”

ZAPISY POD NUMEREM TELEFONU: (17) 229-32-39

DOM LUDOWY W BORKU STARYM

ZAJĘCIA DLA DZIECI

WARSZTATY TANECZNE: „PEREKI”, „ARABESKA”

WARSZTATY PLASTYCZNE:

GRUPA „AKWARELKI”

GRUPA „PASTELE”

WARSZTATY AKROBACYCZNE

KURS JĘZYKA ANGIELSKIEGO

ZUMBA KIDS

ZAJĘCIA DLA DOROSŁYCH

ZUMBA DANCE

WARSZTATY RĘKODZIEŁA I BIŻUTERII „WYTWÓRNIĄ DROBIAZGÓW”

AEROBIK

ZESPÓŁ ŚPIEWACZY „BORKOWIANIE”

ZAPISY POD NUMEREM TELEFONU: (17) 229-80-72

M-GOK TYCZYŃCZYN ZAPRASZA!!

CENTRUM DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I INFORMACJI TURYSTYCZNEJ

ZAJĘCIA DLA DOROSŁYCH

TANIEC ETNOGRAFICZNY

EDUKACJA MALARSKA „ŻYJ KOLOROWO”

ZAJĘCIA ARTYSTYCZNE DLA SENIORÓW

ZAPISY POD NUMEREM TELEFONU: (17) 230-23-27

DOM LUDOWY W KIELNAROWEJ

ZAJĘCIA DLA DZIECI

WARSZTATY TANECZNE „NIEZAPOMINAJKI”

WARSZTATY PLASTYCZNE GRUPA „AKRYLE”

ROBOTYKA I PROGRAMOWANIE

JĘZYK ANGIELSKI

ZAJĘCIA DLA DOROSŁYCH

AEROBIK

ZESPÓŁ ŚPIEWACZY „KIELNAROWIANIE”

ZUMBA DANCE

WARSZTATY RĘKODZIEŁA I BIŻUTERII „WYTWÓRNIĄ DROBIAZGÓW”

ZAPISY POD NUMEREM TELEFONU: (17) 221-93-50

ZAJĘCIA W ZALEŻNOŚCI

OD OBOWIĄZUJĄCYCH OBOSTRZEŃ,
ODBYWAĆ SIĘ BĘDĄ W FORMIE STACJONARNEJ LUB ONLINE.

SZCZEGÓŁY DOTYCZĄCE UCZESTNICTWA

W ZAJĘCIACH ORAZ PŁATNOŚCI ZA ZAJĘCIA

NA NASZEJ STRONIE MGOKTYCZYŃ.PL

ORAZ W M-GOK W TYCZYŃCE I FILIACH

ZAPISY NA ZAJĘCIA OD 22 LUTEGO 2021

CENTRUM PROMOCJI DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

ZAJĘCIA DLA DZIECI

CERAMIKA

JĘZYK ANGIELSKI

ZAJĘCIA DLA DOROSŁYCH

CERAMIKA

KURS SZYCIA

KLUB FOTOGRAFII ARTYSTYCZNEJ

ZAPISY POD NUMEREM TELEFONU: (17) 229-32-39

DOM LUDOWY W HERMANOWEJ

ZAJĘCIA DLA DZIECI

ZAJĘCIA WOKALNE GRUPA „GWIAZDECKI”

WARSZTATY PLASTYCZNE

GRUPA „MALI ARTYŚCI”

ZAJĘCIA TANECZNE GRUPA „BEYSKAWICE”

JĘZYK ANGIELSKI

GRUPA „HAPPY KIDS”

OGNIŚKO MUZYCZNE

„WATAHA” BREAK DANCE

EDUKACJA WOKALNO TANECZNA

ZAJĘCIA DLA DOROSŁYCH

WARSZTATY Z RĘKODZIEŁA I BIŻUTERII

„WYTWÓRNIĄ DROBIAZGÓW”

ZESPÓŁ ŚPIEWACZY „HERMANOWIANKI”

ZDROWY KRĘGOSŁUP

ZUMBA DANCE

ZAPISY POD NUMEREM TELEFONU: (17) 230-48-68

**ILUŚĆ MIEJSC
OGRANICZONA!!!**

Informacje z Biblioteki Publicznej

Wyjątkowe zakładki do książek

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie z przyjemnością informuje, że konkurs plastyczny na wykonanie zakładki został rozstrzygnięty! Razem ze zgłoszeniami **otrzymałyśmy 155 prac konkursowych** z przedszkoli, szkół podstawowych oraz świetlic szkolnych gminy Tyczyn.

Celem konkursu było zainteresowanie dzieci książką, popularyzacja czytelnictwa, rozwijanie zdolności manualnych i plastycznych. Jury konkursowe miało nie lada problem z wyborem zwycięzców, bo każda praca była ciekawa, wykonana różną techniką, każdą też cechowała staranność wykonania. Z przyjemnością oglądałyśmy kreatywne pomysły młodych uczestników konkursu przelane na papier, deseczkę, a nawet włóczkę. Takiej kreatywności możemy dzieciom tylko pozazdrościć! Zakładka - zwierzątko, zakładka - roślinka, zakładka - ludzik, a to tylko niektóre pomysły uczestników. Po długich naradach jury konkursowe nagrodziło 55 prac. Pozostali uczestnicy konkursu otrzymają upominki. Szczegółowe informacje znajdują się na naszej stronie internetowej: **www.tyczyn-biblioteka.pl**.

Wszystkim uczestnikom bardzo serdecznie dziękujemy i życzymy dalszych sukcesów.

Wystawę, na której znajdują się wszystkie zakładki, można obejrzeć w „Galerii na schodkach” przy tyczynskiej bibliotece publicznej, a wirtualnie także na naszej stronie internetowej.

Tekst: **Alicja Kustra**

Liczba nadesłanych zakładek na konkurs przerosła nasze najśmielsze oczekiwania. Wybór tych najciekawszych wcale nie był łatwy. Fot. AJ

Zapraszamy dzieci w wieku 3-6 lat do bibliotek publicznych w gminie Tyczyn

po odbiór

WYPRAWEK CZYTELNICZYCH

Wyprawki są częścią projektu czytelniczego realizowanego wspólnie z Instytutem Książki

Co znajduje się jest w Wyprawce?

- Książeczka dla dzieci pt. „Pierwsze czytanki dla...”
- Broszúrka dla rodziców pt. „Książka połączy...”
- Karta Małego Czytelnika z miejscem na 10 naklejek

Szczegóły na:
www.wielki-czlowiek.pl
www.tyczyn-biblioteka.pl
 oraz pod nr. tel. (17) 22-19-410

Logo: **WIELKI CZŁOWIEK**, **INSTYTUT KSIĄŻKI**

Ogłoszenia biblioteczne

Informujemy Czytelników, że **do 31 marca br.** MiGBP w Tyczynie będzie czynna od **poniedziałku do piątku** w godzinach od **8.00 do 16.00**.

Wszelkie zmiany w godzinach otwarcia naszych placówek są na bieżąco aktualizowane na stronie internetowej: **www.tyczyn-biblioteka.pl**.

W bibliotece **wykonujemy usługi ksero, skan i druk** (także w kolorze).
 Materiały do drukowania trzeba przesłać drogą e-mailową na adres:
biblioteka@tyczyn-biblioteka.pl.
 Cennik usług znajduje się na naszej stronie internetowej.

Projekt „W poszukiwaniu literackich drogowskazów” Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Tyczynie beneficjentem programu *Partnerstwo dla książki*

W ramach projektu zorganizujemy m.in.:

- 3 spotkania autorskie dla najmłodszych,
- spotkanie z ilustratorem książek,
- konkurs plastyczny na ilustrację, wystawę prac,
- wycieczkę grupy dzieci do księgarni,
- „Seniorzy dzieciom”- cykl spotkań przygotowanych w formie on-line,
- 2 warsztaty z biblioterapii dla dorosłych,
- wykład z literatury pt. „w poszukiwaniu literackich drogowskazów”,
- kiermasz książek.

Czas trwania projektu:
do końca listopada 2021 r.

Informacje o szczegółach i terminach realizacji poszczególnych wydarzeń będzie można znaleźć na stronie internetowej biblioteki: **www.tyczyn-biblioteka.pl**

Projekt skierowany jest do dzieci, osób dorosłych oraz seniorów (60+).

Cele projektu: rozbudzanie nawyków czytelniczych, wzmocnienie roli biblioteki jako ośrodka animującego kulturę, w tym kulturę czytelnictwa.

Zakładamy, że udział odbiorców w zaplanowanych wydarzeniach pozwoli spojrzeć na bibliotekę jako miejsce otwarte dla wszystkich, gdzie książka stanowi główny trzon jej działań.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Zadanie dofinansowane ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

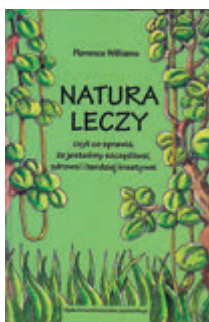
PÓŁKA Z KSIĄŻKAMI

Przed działkowiczami i tymi, którzy cenią posiadanie własnych upraw, gorący okres - czas sadzenia, podlewania, pielienia... Warto podczas planowania zasiewów pomyśleć o ziołach, które nie tylko wzbogacają nasze potrawy w walory smakowe, ale także posiadają wiele cennych właściwości zdrowotnych. Jak się uczyć, to od najlepszych, a z pewnością **Monika Fijołek** – doktor nauk rolniczych, pasjonatka uprawy ziół i ziołolecznictwa – do takich osób należy. Jej książka pt. „**Zioła**

w domowym ogrodzie” podpowiada, jak zabrać się do uprawy wielu ziół, m.in. bazylii, hyzopu lekarskiego, lawendy, miodunki czy tymianku. W bardzo przystępny sposób autorka przekazuje ważne informacje na temat uprawiania ziół zarówno w glebie, jak i w pojemnikach. Pani Monika szczegółowo omawia zasady uprawy ponad 50 gatunków ziół, prezentuje ich zastosowanie zdrowotne i kulinarne oraz podpowiada, jaki czas jest najlepszy na zbiory tych roślin. W poradniku zamieszczono również tabelę ułatwiającą komponowanie sąsiedztwa ziół, bowiem nie wszystkie rośliny lecznicze lubią swoje towarzystwo. Autorka podaje w książce także przepisy na naturalne środki owadobójcze lub grzybobójcze. Dla tych, którzy nie wiedzą, jak wyglądają prezentowane rośliny, zamieszczono w poradniku kolorowe ich zdjęcia.

Nie trzeba wyjeżdżać na drogę, ekskluzywnie, zagraniczne wakacje (w czasie pandemii byłoby to z resztą utrudnione), by dobrze wypocząć. To dobra wiadomość dla tych wszystkich, którzy wolą spędzać czas wolny na spacerach na łonie natury niż wyjeżdżać daleko od domu. Do takich wniosków doszła amerykańska dziennikarka **Florence Williams**, która dwa lata zbierała materiały do swojej książki pt. „**Natura leczy, czyli co sprawia, że jesteśmy**

szczęśliwsi, zdrowsi i bardziej kreatywni”. Autorka – opierając się na licznych wynikach badań naukowych – udowadnia, że najlepszymi sposobami na poprawę naszego samopoczucia (a niekiedy także zdrowia) jest... obcowanie z naturą w szerokim tego słowa znaczeniu. Czytelnicy z poradnika dowiedzą się m.in., dlaczego nasze mózgi potrzebują przyrody. Przeniesiemy się także do Japonii, gdzie na szeroką skalę prowadzone są badania roli natury w zmniejszaniu stresu i poprawy stanu psychicznego człowieka. Dziennikarka przygląda się szczególnie trzem głównym zmysłom: węchowi, smakowi i wzrokowi, które wystawione na działanie natury wpływają na poprawę samopoczucia człowieka. Czy wy-

starczy spojrzenie na drzewa za oknem, wsłuchanie się w szczególnie piękny wiosną śpiew ptaków lub powąchanie kwiatów, by zacząć odczuwać pozytywny wpływ natury na nasz organizm? Zachęcam do praktycznego wykonania tego ćwiczenia i lektury książki.

Dieta bezglutenowa jest koniecznością dla osób chorych na celiakię czy inne choroby układu pokarmowego. Jak jednak wprowadzić tę dietę, kiedy sklepowe półki pełne są produktów z glutenem? Nic prostszego – przygotować je samemu. Z pomocą przychodzi książka **Weroniki Madejskiej** pt. „**Bez glutenu. Bez wyrzeczeń**”. Nie jest to jedna z wielu propozycji kulinarnych, jakich pełno na półkach księgarń czy bibliotek. Poradnik Weroniki Madejskiej jest pisany... z doświadczenia autorki. Weronika bowiem od 6 lat jest na diecie bezglutenowej i z powodzeniem prowadzi bloga Natchniona.pl, którego czytelnicy (osoby chore na celiakię) niemal z wypiekami na twarzy śledzą kolejne przepisy na smaczne bezglutenowe potrawy autorstwa nastolatki. Czytelnik (niekoniecznie z alergią na gluten) znajdzie w książce przepisy na chleb bezglutenowy (a samodzielny wypiek takiego chleba nie jest sprawą łatwą) oraz wegetariańskie (z wyboru autorki) śniadania, obiady, kolacje oraz ... słodczy (a kto powiedział, że osoby z nietolerancją glutenu nie mogą dopieścić podniebienia?). Wystarczy popatrzeć na kolorowe fotografie prezentowanych potraw, by przekonać się, że potrawy bez glutenu nie muszą być mdłe i bez smaku.

Czas oczekiwania na narodziny dziecka to czas zarówno radosnego podniecenia, jak i niepokoju o przebieg ciąży i o maleństwo. Szczególnie w pierwszej ciąży młoda mama zastanawia się nad tym, jak odżywiać się w tym czasie, mieć dobre samopoczucie i zapewnić wszystko co najlepsze swojemu dziecku. Jedną z propozycji książkowych, które rozwieją wiele żywieniowych wątpliwości jest poradnik napisany przez doświadczoną dietetyczkę (same będące mamami) pt. „**Dieta w ciąży. Zdrowe przepisy na 9 miesięcy**”. By ułatwić korzystanie z książki, została ona podzielona na trzy części (I, II, i III trymestr ciąży), a w każdej z nich zamieszczono teoretyczne informacje dotyczące żywienia w ciąży oraz przepisy na smaczne, pożywne śniadania, przegryzki, obiady i kolacje. Ważne miejsce w poradniku zajmuje też dodatek o faktach i mitych jedzenia w ciąży (co wolno jeść, a czego absolutnie nie), a także wyliczenia kaloryczności, zawartości białka, tłuszczów, węglowodanów i błonnika dla każdej potrawy.

Poleca: **Agnieszka Janda**

Umarłych wieczność dotąd trwa,
dokąd pamięcią im się płaci.
W. Szymborska

Rodzinie

śp. **STANISŁAWA FRĄCZKA**

wyrazi szczerego i głębokiego współczucia

składają: **współwłaściciele wraz z pracownikami
ZPHU JAR s.c. w Kielnarowej**

Rozłąka jest naszym losem, spotkanie naszą nadzieją...

Panu Andrzejowi Hałoniowi
wyrazi głębokiego żalu i współczucia
z powodu śmierci

TATY

składają: **dyrektor i pracownicy Szkoły
Podstawowej w Tyczynie**

Na każdy list WM Pana bez omieszkania odpisuję...

Tymi słowy zaczyna się list księżnej Urszuli Lubomirskiej pisany do Józefa Kurdwanowskiego 31 lipca 1746 r. Od chwili, kiedy został napisany, minęło prawie 280 lat. Jednak dzięki temu, że zachował się w archiwum, dzisiaj możemy poznać, jakie skrywa tajemnice.

Urszula Lubomirska

Kim była autorka listu? Urodziła się w 1697 r. jako najmłodsze dziecko wojewody podlaskiego **Stefana Mikołaja Branickiego** herbu Gryf i **Katarzyny z Sapiehów**. Miała jeszcze czworo rodzeństwa, brata i trzy siostry. Po kądzieli była prawnuczką słynnego **Stefana Czarnieckiego**, pogromcy Szwedów. **Jej ojciec, a następnie brat, Jan Klemens Branicki, byli dziedzicznymi właścicielami Tyczyna, lecz na stałe mieszkali w Białymstoku.** W 1725 r. Urszula została żoną **Jana Kazimierza Lubomirskiego** herbu Szreniawa, starosty bolimowskiego, właściciela podzszowskiego Głogowa Małopolskiego. Urodziła czworo dzieci, dwóch synów i dwie córki, niestety, troje z nich zmarło w dzieciństwie, a wieku dorosłego doczekała tylko córka **Maria**. Urszula Lubomirska dożyła sędziwych lat, umierając w 1776 r. liczyła ich 79. Nie zostawiła po sobie pamiętników ani zapisków osobistych, które pozwoliłyby poznać jej życie i działalność. Jednak na temat księżnej można wiele powiedzieć. Skąd ta wiedza? Właśnie z zachowanych listów. Opierając się na nich, przyjrzyjmy się zasadom korespondencji prowadzonej przez szlachtę polską.

Urszula Lubomirska, portret pędzla Augustyna Mirysa. Obraz ten przez ponad 150 lat wisiał w tyczyńskiej plebanii, przywieziony w XVIII w. przez ks. Betańskiego. Od 1956 r. znajduje się w zbiorach Muzeum Archikatedralnego w Przemyślu.

Staropolska sztuka epistolografii

Sztuka pisania listów w dawnej Rzeczypospolitej była niezwykle rozwinięta. Prowadzenie korespondencji w tamtej dobie było podstawowym sposobem na przekazywanie i odbieranie informacji nie tylko o sobie i kręgu bliskich oraz znajomych, ale również o wydarzeniach lokalnych, ogólnopolskich czy zagranicznych. Z tego powodu staropolskie listy są kopalnią wiedzy na temat przeszłości i dla historyków stanowią jedno

z ważniejszych źródeł. Listy gromadzono w rodzinnych archiwach, a co ważniejsze z nich przepisywano do specjalnych ksiąg, tzw. *Silva rerum*. Z czasem trafiały one do większych archiwów państwowych lub prywatnych. Na przykład listy Urszuli Lubomirskiej przechowywane są w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie i w Bibliotece Czartoryskich w Krakowie. W tej pierwszej instytucji są one pogrupowane w osobne teczki zgodnie z adresatami korespondencji, natomiast w tej drugiej listy są rozrzucone w wielu księgach zawierających zszyte i oprawione różne rękopisy z XVIII wieku. Zróżnicowanie to wynika z praktyk archiwalnych stosowanych dawniej i współcześnie.

Zwroty grzecznościowe

W listach staropolskich znajdujemy wiele zwrotów grzecznościowych zapisywanych w formie skróconej. Na przykład fragment cytatu, zamieszczony w niniejszym artykule jako tytuł, zawiera skrót WM, co oznacza „wasza mość” lub „waszmość”. Jest to podstawowy zwrot grzecznościowy kierowany do szlachty. Natomiast jeśli odbiorcą była osoba o większym znaczeniu w społeczeństwie, stosowano bardziej rozszerzoną formę WMM – „wielce mnie miłościwy” i po słowie „pan” często dodawano jeszcze „dobrodziej”. Z kolei, jeśli adresatem był ktoś z książęcym tytułem arystokratycznym, używano skrótu JO, czyli „jaśnie oświecony”. Oczywiście były to formy podstawowe, gdyż autorzy listów, pragnąc kogoś szczególnie wyróżnić, stosowali inicjały zwrotów grzecznościowych jeszcze bardziej rozbudowane, na przykład JWMM, pod którym kryje się zwrot „jaśnie wielmożny mnie miłościwy” albo JWWM – „jaśnie wielmożny wielce miłościwy”. Używano także różnych wersji skrótów słowa „jegomość”, a w stosunku do kobiet „jejmość”.

Krąg korespondentów księżnej

Urszula Lubomirska utrzymywała rozległe kontakty towarzyskie z najpierwszymi rodami magnackimi Rzeczypospolitej XVIII w. Najliczniejszy jest zbiór listów do jej brata Jana Klemensa Branickiego, który osiągnął godność hetmana wielkiego koronnego i kasztelana krakowskiego, najważniejszego senatora. W listach dzieliła się z nim nie tylko różnymi informacjami, ale doradzała mu w wielu sprawach. Wybitny historyk epoki nowożytnej **Władysław Konopczyński** stwierdził nawet, że księżna znajdowała się wśród najważniejszych doradców hetmana. Wiemy już, że korespondowała z **Józefem Kurdwanowskim**, bliskim współpracownikiem Branickiego, a także z **ks. Antonim Betańskim**, sekretarzem magnata. Kontakty listowne utrzymywała oczywiście z siostrami, **Elżbietą Tarłową** i **Krystyną Sapieżyną**, a najczęstszymi odbiorcami jej listów spoza kręgu rodzinnego była **Pelagia Potocka**, kasztelanowa lwowska i **Jerzy August Mniszech**, marszałek nadworny koronny. Kontakty z Potocką zaowocowały nawet koligacjami rodzinnymi, gdyż synowie kasztelanowej, **Piotr** i **Jan**, ożenili się z córkami siostrzenicy księżnej, **Krystyną** i **Joanną**. Oczywiście nie jest to pełny wykaz jej korespondentów, wyliczenie wszystkich zajęłoby zbyt dużo miejsca, ale pisząc na ten temat, należy dodać

ważną uwagę: jeśli zachowały się listy samej Urszuli Lubomirskiej, przechowywane w magnackich archiwach, to niestety brakuje na nie odpowiedzi. Jest to spowodowane tym, że nie przetrwało archiwum księżnej znajdujące się w głogowskim pałacu, który spłonął pod koniec XVIII w. Nie znajdziemy także ani jednego listu, które pisywała do męża i córki, tak ważnych dla zrelacjonowania jej stosunków rodzinnych. Jest to niepowetowana strata.

Vous suppliant tres humblement de continuer votre amitié pour sœur...

Ten cytat z listu Urszuli Lubomirskiej do Jana Klemensa Branickiego z 20.09.1739 r., jak widać, napisany jest po francusku. Składnia jest dosyć przestarzała, ale pamiętajmy, że język zmienia się, a od czasu napisania listu minęły prawie trzy stulecia. W tłumaczeniu na polski brzmi on następująco: „Z całą pokorą błagam cię, byś nadal przyjaźnił się z siostrą...”. Księżna umieściła ten zwrot na końcu listu, pragnąc, aby zajęty licznymi obowiązkami magnat zechciał poświęcać jej więcej uwagi i częściej odpisywał. Skąd język francuski w listach Urszuli Lubomirskiej? Wynika to z manieri tamtych czasów. Jeśli dzisiaj językiem uniwersalnym jest język angielski, to w XVIII w. był nim francuski. Związane to było z emanowaniem gustów kulturalnych z dworu wersalskiego, wytworzonych jeszcze w czasach **Ludwika XIV**, Króla-Słońce. Francuski stał się językiem dyplomatów oraz osób z wyższych sfer. Królowie Polski z dynastii **Wettynów**, nie znając polskiego, posługiwali się w rozmowach ze swoimi poddanyami właśnie językiem francuskim. Król **Stanisław August Poniatowski** swoje *mémoires*, czyli pamiętniki, spisał właśnie w tym języku. Nic dziwnego więc, że w korespondencji z XVIII w. znaleźć można mnóstwo francuszczyzny. Taka była moda. Z tego powodu rozpoczynając list, nawet pisany po polsku, Urszula Lubomirska umieszczała tytuł *monseigneur*, który można przetłumaczyć na „wasza wysokość”. Często język francuski stosowany był naprzemiennie z polskim. Na przykład w tym samym wzmiankowanym powyżej liście czytamy: „*Vous écrivant, ou plutôt en dictant, je m’imagine que je vous parle*, pragnę mieć to szczęście jak najprędzej” (*Pisząc do ciebie, a raczej dyktując, wyobrażam sobie, że mówię do ciebie...*). Widzimy więc, że w jednym zdaniu zawarte są sformułowania zarówno w języku francuskim, jak i polskim.

Pisząc do ciebie, a raczej dyktując...

W poprzednim akapicie został dotknięty wątek, który warto rozszerzyć, a mianowicie należy zadać pytanie, czy autorzy staropolskich listów pisali je osobiście, czy też posługiwali się drugimi osobami? Wydawałoby się, że odpowiedź jest dosyć prosta. Bogatych magnatów stać było na zatrudnianie osobistych sekretarzy, takich jak wspomniany korespondent Urszuli Lubomirskiej, **ks. Betański**, pracujący dla **Jana Klemensa Branickiego**. Natomiast zwykła szlachta najczęściej sama musiała sięgać po pióro, gdyż albo koszty zatrudniania sekretarzy były dla nich zbyt duże, albo po prostu pisywali rzadziej i sekretarz stawał się im zbędny. Księżna Lubomirska, jak możemy przekonać się z powyższego cytatu, zatrudniała sekretarza, a konkretnie sekretarkę. Chociaż nieznane jest jej imię, informacje zawarte w kilku listach zdradzają, że była kobietą. Raz rozchorowała się i księżna, nie mając kim jej zastąpić, musiała na kilka dni odłożyć wyjazd, aż powróci ona do zdrowia. Praca sekretarki wyglądała następująco: najpierw pisała pod dyktando księżnej list w formie brudnopisu, a później przepisywała go na czysto, stylizując formę i stosując elegancką kaligrafię. To oznaczało, że sekretarka musiała być wykształcona i znać języki wyższych sfer: francuski i łacinę. Po przygotowaniu listu był on głośno odczytywany księżnej, po czym nadawczyni podpisywała się pod nim, ewentualnie dopisywała jeszcze kilka zdań już własną ręką.

Jednak wśród magnatów istniał zwyczaj, aby pisywać do siebie osobiście, a nie poprzez sekretarzy. Związane to było z okazywaną sobie grzecznością i szacunkiem. W tym przypadku nasza księżna borykała się z nie lada wyzwaniem. Problem polegał na tym, że pisała bardzo nieczytelnie. Jej rozwlekłe, zniekształcone pismo nawet dzisiejszemu historykowi sprawia mnóstwo trudności. Lubomirska rozwiązała ten kłopot, prosząc swoich korespondentów, aby pisali do niej przez sekretarzy, gdyż i ona będzie tak czynić. Na przykład mającej problemy ze wzrokiem Pelagii Potockiej zwracała uwagę, by „oczu swoich nie fatygowała”, a gdy ta nadal wysyłała listy, pisząc je osobiście, ponawiała prośbę: „Proszę nie czynić ceremonii ze mną i cudzą ręką pisywać”. Podobne słowa skierowała do **Jerzego Augusta Mniszcha** i poprzez zabawny przykład usprawiedliwiała się z tego, że sama używa sekretarki: „Uczyńmiam zabawę moim gościom, dałam list do WM Pana wszystkim, żaden nie mógł przeczytać, proszę drugi raz ze mną tych ceremonii nie czynić”.

Kto dziś listy pisze?

Dzięki listom, które zostawiła po sobie księżna Urszula Lubomirska, mogła powstać książkowa biografia, która zawiera nie tylko opis jej życia, ale również przedstawia kulisy wielu wydarzeń z dziejów Polski w XVIII w. Dzisiaj, w dobie mailów i smsów, które zazwyczaj nie są archiwizowane, a w dodatku ich krótkie treści niewiele mówią o autorze, w dobie telefonów komórkowych, które co prawda umożliwiają błyskawiczny kontakt, ale słowa wypowiedane z ich użyciem bezpowrotnie ulatują w przestrzeń, odeszliśmy już od zwyczaju pisania listów. A przecież otrzymywanie korespondencji od znajomych i bliskich jest przyjemne i miłe.

Apeluję do Czytelników „Głosu Tyczyńska”: piszcie listy. Są one o wiele bardziej osobiste i więcej mówią o człowieku niż wiadomości odczytywane w smartfonie.

Tekst: **dr Robert Borkowski**

Pierwsza i ostatnia strona listu U. Lubomirskiej do J.K. Branickiego, w którym autorka zastanawia się, czy adresat uda się do Lwowa, czy do Tyczyńska. Pod koniec listu znajdują się dopiski wykonane odręcznie przez księżną (zbiory AGAD).

Apel do Mieszkańców i Czytelników „Głosu Tyczyna”

W dzisiejszym numerze GT prezentujemy kolejne szkolne zdjęcia z lat 1946/1947, przekazane MiGBP w Tyczynie przez pana **Mieczysława Skotnickiego**. W związku z przygotowywanym przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej albumem starych fotografii, którego tematem przewodnim będzie

szkoła, zwracamy się z prośbą do czytelników „Głosu Tyczyna” o pomoc w identyfikacji osób znajdujących się na poniższych zdjęciach. Tych z Państwa, którzy rozpoznają z imienia i nazwiska dzieci na fotografiach, prosimy o kontakt z panią **Zofią Domino** (tel. 666-379-575) lub biblioteką (tel. 17 22-19-410).

Uczniowie klasy Va z wychowawczynią Aleksandrą Rożkiewicz

Uczennice klasy Vb z wychowawczynią Heleną Staniek

Uczniowie klasy VIa z wychowawcą Władysławem Cyranem

Uczennice klasy VIb z wychowawczynią Marią Oppenauer

Sukcesy naszych uczniów

● 24 lutego br. zostały ogłoszone wyniki ogólnopolskiego konkursu plastycznego „**Miś Uszatek i przyjaciiele**”, zorganizowanego przez Przedszkole nr 16 w Żorach. Do konkursu zgłoszono ponad 100 prac z całej Polski. Spośród nich jury nagrodziło prace naszych uczniów z Punktu Przedszkolnego. W kategorii wiekowej 4-latków II miejsce zdobyła **Julia Baran**, natomiast III miejsce w kategorii 5-latków otrzymał **Michał Tadla**. Nagrodzone prace można było podziwiać na wystawie pokonkursowej.

Michał i Julia z dyplomami

● 26 lutego br. w Przedszkolu nr 21 w Chorzowie odbyło się rozstrzygnięcie II Ogólnopolskiego konkursu plastycznego pt. „**Na tropie legend - Syrenka Warszawska**”, adresowanego do przedszkolaków z całej Polski.

Inga z nagrodami

Praca Ingi

Miło nam poinformować, że I miejsce w kategorii wiekowej 5-6 lat zdobyła **Inga Chyłek** z klasy „0”. Wszystkie prace nadesłane na konkurs zostały wyeksponowane na wystawie prac konkursowych w siedzibie organizatora.

Serdecznie gratulujemy naszym wychowankom i życzymy kolejnych sukcesów.

Tekst i zdj.: **Elżbieta Kociubińska, Elżbieta Koniewicz**

Dzień Bezpiecznego Internetu

9 lutego obchodzimy Dzień Bezpiecznego Internetu, który ma na celu inicjowanie i propagowanie działań na rzecz bezpiecznego dostępu dzieci i młodzieży do zasobów internetowych oraz promocję pozytywnego ich wykorzystania. Tegoroczna edycja akcji organizowana była pod hasłem „Razem dla lepszego internetu!”, co dodatkowo miało podkreślić siłę współdziałania rodziców, nauczycieli, wychowawców oraz wielu instytucji w dbaniu o cyfrowe bezpieczeństwo dzieci i młodzieży. Uczniowie naszej świetlicy również włączyli się w akcję i wzięli udział w zajęciach na temat bezpieczeństwa w sieci.

W pierwszej części zajęć najmłodsze świetliczaki obejrzały odcinek filmu z serii *Plik i folder na ścieżkach Internetu*, rozwiązywały krzyżówkę i wykonywały plakat z logo DBI. Następnie dzieci wspólnie z wychowawczynią przypominały podstawowe zasady bezpiecznego korzystania z Internetu na komputerze, tablecie czy telefonie.

W drugiej części zajęć pochyliliśmy się nad korzyściami i zagrożeniami płynącymi z Internetu. Najpierw uczniowie, pracując w grupie, wymieniali

Zajęcia świetlicowe w ramach obchodów Dnia Bezpiecznego Internetu w SP w Borku Starym

sposoby pozytywnego wykorzystania sieci i tworzyli wspólnie plakat. Następnie omówili niebezpieczeństwa związane z Internetem oraz najważniejsze sposoby uchronienia się przed nimi (m.in. uczyli się tworzyć tak zwane silne hasło).

W ostatnich latach jednym z najpoważniejszych zagrożeń związanych z nowymi technologiami staje się nadużywanie urządzeń ekranowych, a nawet regularne uzależnienie od sieci u coraz młodszych dzieci. Uczniowie naszej świetlicy dowiedzieli się, jak szkodliwe może być takie uzależnienie dla wzroku, jakości snu oraz rozwoju mózgu i mięśni dłoni, a także dla relacji rodzinnych. Na zajęciach korzystaliśmy m.in. z materiałów audiowizualnych kampanii społecznej *Domowe Zasady Ekranowe* i na ich podstawie oraz własnych doświadczeń dzieci ustalaliśmy i omawialiśmy zasady korzystania z urządzeń ekranowych w domach i nie tylko, tak aby wykorzystywać je świadomie i z umiarem oraz aby były pozytywnym dodatkiem do życia rodzinnego, a nie jego centralnym punktem.

Na koniec uczniowie przy pomocy gry online *Sieciomat losujący* na portalu *sienciaki.pl* sprawdzili, co zapamiętali z zajęć tego dnia oraz utrwaliли zdobytą wiedzę w atrakcyjny dla nich sposób.

Tekst: **Agnieszka Trojanowska, Monika Kopeć**

Fot.: **A. Trojanowska**

Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego

*Nade wszystko szanujmy swą mowę ojczystą.
Nie znać języka swego - hańbą oczywistą!*
F. K. Dmochowski

Od kilku lat w Polsce 21 lutego obchodzony jest Dzień Języka Ojczystego. Z tej okazji w naszej szkole zorganizowaliśmy szereg konkursów, by uświadomić dzieciom i młodzieży, jak ważne jest szanowanie ojczystej mowy i pielęgnowanie jej poprawności.

Skoro możemy się swobodnie wypowiadać w języku polskim, róbmy to dobrze, nie używajmy potocznych słów, skrótów zapożyczonych na przykład z języka angielskiego. Oczywiście szybciej jest powiedzieć OK, zamiast: dobrze czy doskonale, ale czy warto? Polski język jest trudny, ma dużo „sz”, „cz” i „ch”. Chrząści, warczy i syczy, ale jest tak barwny i ciekawy, a co ważne, jest nasz! Kształtował się przez wieki i warto uszanować tę tradycję, za którą wiele dzieci i dorosłych walczyło w czasie zaborów i wojen. To nasz oryginalny język, dlatego nie zaśmiejmy go wulgaryzmami czy bezsensownymi neologizmami. Język polski jest pięk-

ny i oryginalny! Szanujmy go. Niech każdy dzień będzie dniem języka ojczystego!

Z okazji Dnia Języka Ojczystego uczniowie klas IV-VIII wzięli udział w konkursie, w którym zadaniem było stworzenie mema, gifa lub animacji – promujących język ojczysty.

Spośród wielu nadesłanych prac nagrodzone zostały memy wykonane przez uczniów: **Borysa Patrzyka** (kl.6b), **Zuzannę Żimny** i **Martynę Kalitę** (ucz. kl.8). Wyróżniono prace: **Gabrieli Budak** (kl.6a), **Miłosza Janika** i **Konrada Bębna** (kl. 6b), **Emilii Pisz** (kl.7). Wszystkim zwycięzcom i uczestnikom serdecznie gratulujemy!

Mem wykonany przez
Borysa Patrzyka

Tekst: **Dorota Daż-Dolecka, Anna Filip**

Lekturki spod chmurki

Uczniowie klasy III naszej szkoły zrealizowali drugi moduł programu „Lekturki spod chmurki”. Ten program czytelniczy skierowany jest do uczniów klas 1-3 z całej Polski i szkół polonijnych za granicami naszego państwa.

Po raz kolejny uczniowie pokazali, że lubią czytać i że sprawia im to przyjemność. Oczywiście nie wszyscy tak bardzo chętnie czytają, ale zdecydowana większość robi to z upodobaniem. Dopytują mnie, jakie lektury będziemy jeszcze czytać i omawiać. Budują „wieże czytelnicze”, skrupulatnie zapisując czas, jaki poświęcają na czytanie.

W okresie świąteczno-feryjnym uczniowie przeczytali książkę **Astrid Lindgren** pt. *Dzieci z Bullerbyn*. Po powrocie do szkoły omówiliśmy jej treść i problematykę. Trzecioklasiści wyrazili swój zachwyt bohaterami lektury i wyraźnie zazdrościli im przygód i wspólnych zabaw. Na wzór dzieci z Bullerbyn, wykorzystując śnieżną zimę, bawiliśmy się wspólnie na śniegu i zjeżdżaliśmy na sankach, pisaliśmy również charakterystykę mieszkańców Bullerbyn oraz listy do wybranych bohaterów.

Po opracowaniu tej lektury przeczytaliśmy podczas lekcji *Zaczarowaną zagrodę* **Aliny i Czesława Centkiewiczów**. Omawiając lekturę, uczniowie poznali cechy charakterystyczne Antarktydy. Dzieci bardzo zaintrygowało zjawisko nocy polarnej oraz życie pingwinów. Omówiliśmy bardzo szczegółowo budowę, sposób rozmnażania i życie tych zwierząt, a nawet ubraliśmy się na ich podobieństwo. Zwróciliśmy też baczną uwagę na

zjawisko podwyższenia temperatury powierzchni Ziemi i zagrożenia, jakie zjawisko to ze sobą niesie.

Na lekcjach przyrody dzieci zbadały właściwości śniegu i lodu oraz dowiedziały się, jak powstają opady. Zgłębiły wiedzę dotyczącą przyczyn i skutków powodzi. Wysłuchały opowiadania pt. *Mała chmurka w krainie śniegu* oraz obejrzały filmy edukacyjne: *Efekt cieplarniany* oraz *Potężne lodowce pękają przed kamerą*. Nie zabrakło również wiadomości o tym, jak dbać o środowisko, żeby zapobiegać efektowi cieplarnianemu.

W sali lekcyjnej z różnych materiałów i styropianu zrobiliśmy model Antarktydy, na którym umieściliśmy własnoręcznie wykonane pingwinki. Budowaliśmy również zagrody z kostek lodu oraz malowaliśmy „lodem”. Wykonaliśmy również trzy rodzaje sztucznego śniegu i porównywaliśmy ich konsystencję i właściwości z prawdziwym śniegiem. Wykorzystaliśmy również naszą klasową Antarktydę i pingwiny do układania zadań matematycznych.

Uważam, że czas spędzony na czytaniu i omawianiu lektur to czas rozwoju wiedzy, wyobraźni i wielu umiejętności.

Tekst i zdj.: **Magdalena Kawa-Szpala**

Warsztaty ekologiczne

26 lutego br. nasze przedszkolaki uczestniczyły w ekologicznych warsztatach online z animowanym wielorybem Błękitkiem. Spotkanie to zorganizowała Fundacja Centrum Mądrej Zabawy - Smart Kids Planet, której siedziba znajduje się przy PGE Narodowym w Warszawie.

Dzięki interaktywnym zabawom dzieci zapoznały się z pojęciem ekologia oraz dowiedziały się, jak należy dbać o morza i oceany. Poznały również różne gatunki ryb morskich oraz rozwiązywały łamigłówki. Te innowacyjne zabawy przyniosły przedszkolakom wiele radości i dostarczyły dużo wiedzy.

Tekst: **Elżbieta Kociubińska**

Szkolny Turniej Szachowy

10 marca br. odbyły się eliminacje Szkolnego Turnieju Szachowego w formie online. Turniej ten był dedykowany nie tylko dla osób grających na zaawansowanym poziomie, ale dla wszystkich znających zasady gry w szachy i chcących podjąć wspólną zabawę i rywalizację.

Podczas piątkowych rozgrywek doszło do tak ciekawych konfrontacji i niespodziewanych wyników meczów, że aż szkoda, że aktualny stan epidemiologiczny pozwolił obserwować te wydarzenia jedynie samym graczom. Warto zaznaczyć, że do turnieju zgłosiły się jedynie dwie uczennice, które rywalizowały z 17 zawodnikami przeciwnej płci, a mimo to jedna z nich zajęła I miejsce.

Uczestnicy finału Szkolnego Turnieju Szachowego w Zespole Szkół w Tyczynie

Bezsprzecznie najlepszą klasą w turnieju okazała się klasa 2a, której uczniowie stanowili niemal połowę wszystkich zawodników w eliminacjach, połowę w etapie stacjonarnym i której przedstawicielką jest aktualna Mistrzyni Szkoły **Kamila Kaczor**.

Wszystkim zawodnikom dziękujemy za udział i zaangażowanie, a poniżej zamieszczamy listę ośmiu najlepszych szachistów w szkole, jednocześnie gratulując sukcesu: **Kamila Kaczor** (kl. 2a), **Michał Polanowski** (kl. 2a), **Maksymilian Michna** (kl. 2b), **Sebastian Buczek** (kl. 2a), **Marek Trela** (kl. 2b), **Piotr Dubis** (kl. 1a), **Radosław Dykiel** (kl. 2a), **Bartosz Głowacz** (kl. 3b).

Tekst: **Kamil Solecki** – nauczyciel wychowania fizycznego

Poziom gry był bardzo zróżnicowany, przez co każdy uczestnik mógł znaleźć przeciwnika na swoim poziomie. Niezależnie od doświadczenia meczom graczy o podobnych umiejętnościach towarzyszyły duże emocje i rywalizacja, których wszystkim brakowało, odkąd rok temu rozpoczęły się obostrzenia związane z epidemią.

Na podstawie pierwszego etapu przeprowadzonego systemem szwajcarskim wyłoniono 8 zawodników do stacjonarnego finału, który rozegrano 12.03 br. w systemie pucharowym w Zespole Szkół w Tyczynie z zachowaniem pełnego reżimu sanitarnego.

Panu Tomaszowi Kruczkowi

Wyrazy głębokiego współczucia i słowa otuchy
z powodu śmierci

TATY

składają: **Dyrektor, Nauczyciele
i Pracownicy Zespołu Szkół w Tyczynie**

eko strug
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej
„Eko-Strug” Sp. z o.o.
w Tyczynie

Wszystkim naszym Klientom i Partnerom
życzymy przepelnionej tradycją
i szczęśliwymi przeżyciami Wielkanocy,
by te świąteczne dni spędzone w rodzinnym gronie
umocniły Waszą wiarę, podniosły na duchu
i napęliły Wasze serca radością.

W imieniu pracowników i własnym
Prezes Zarządu
Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej
„Eko-Strug” Sp. z o.o. w Tyczynie
Zbigniew Moźdżeń

Numer 4. „Głosu Tyczyna”

ukaze się z datą 25.04.2021 r.

Termin składania tekstów upływa:

12.04.2021 r.

Teksty można przysyłać e-mailem na adres redakcji: **glostyczyna@tyczyn.pl** lub składać osobiście w siedzibie redakcji: **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna**, ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410 w godz. pracy biblioteki oraz w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie**, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn, pok. 24, tel. (17) 23-04-924.

Lider wraca do rywalizacji o ligowe punkty

Po ponad czterech miesiącach przerwy zimowej i okresu przygotowawczego drużyna seniorów MKS Strug Tyczyn wróciła do rywalizacji o ligowe punkty.

Długie zimowe wieczory to nie tylko czas spędzany w domowych zaciszach, poświęcony na lekturę dobrej książki czy seans filmowy. To także okres, kiedy wszyscy piłkarscy kibice - kolokwialnie rzecz ujmując - „przebierają nogami” i odliczają dni do powrotu meczów o ligową stawkę. Nie inaczej było w Tyczynie - miejsce lidera rzeszowskiej kl. O. Większość sympatyków, działaczy, a przede wszystkim zawodników Strugu z utęsknieniem wyczekiwało powrotu do sportowej rywalizacji.

Do zmagania rundy wiosennej w kl. O przystępujemy z pozycji lidera rozgrywek, licząc, że uda się powtórzyć wynik osiągnięty jesienią. Z pewnością pozytywnie nastrajać może solidnie przepracowany przez podopiecznych **Jacka Sowę** okres przygotowawczy, a także ruchy transferowe w naszej drużynie. Ostatecznie zespół wzmocniło czterech zawodników. Oprócz **Kamila Droba**, o którym już na łamach „Głosu” informowaliśmy, do Strugu w przerwie zimowej dołączyli:

► **Kamil Kowal** - 22-letni bramkarz - od kilku lat był pewnym punktem w kadrze ligowego rywala - Wisłoka Czarna, dzierżąc również opaskę kapitana drużyny. Zdaniem wielu obserwatorów należy do najlepszych bramkarzy ligi.

► **Bartłomiej Przybyło** - 28-letni defensywny pomocnik, który z powodzeniem może również zagrać na pozycji środkowego obrońcy. Ten rośły zawodnik grę na trawie łączy z grą w hali, będąc stałym punktem kadry pierwszoligowego, futsalowego Heiro Rzeszów i jego kapitanem.

► **Przemysław Zieliński** - urodzony w 2002 r. zawodnik to wychowanek rzeszowskiej Stali. Rosły, mierzący 190 cm wzrostu napastnik, w swojej przygodzie z piłką był również związany z Akademią Górnik Zabrze, a ponadto reprezentował także barwy IV-ligowej Korony Rzeszów. W swoim piłkarskim CV ma również tytuł Wicemistrza Polski z reprezentacją U-13 Podkarpackiego Związku Piłki Nożnej.

► Po wypożyczeniu do Startu Borek Stary powrócił również **Kacper Młynarczyk**.

Gorąco wierzymy, że nowi pomogą podnieść jakość zespołu, który na wiosnę będzie jeszcze silniejszy, a co udowodniły gry kontrolne. Ich wyniki prezentują się następująco:

- **LKS Olchovia Olchowa 4:0** ⚽ W. Czekaj, D. Sitek, K. Drob, B. Przybyło;
- **SMS Resovia junior młodszy 4:3** ⚽ W. Czekaj, P. Zieliński, K. Młynarczyk, K. Żuczek;
- **LKS Przełom Besko 3:1** ⚽ K. Drob, A. Sorbian, K. Domino;
- **Cosmos Nowotaniec 0:3**;
- **LKS Trzebownisko 1:2** ⚽ W. Zawadzki;
- **LKS Wola Dalsza 2:0** ⚽ P. Zieliński, P. Mendoń;
- **Akademia Stali Mielec junior młodszy 7:3** ⚽⚽⚽⚽ A. Wrona, ⚽⚽ D. Ferenc, ⚽ S. Smagacz, P. Mendoń;
- **Karpaty Krosno 1:3** ⚽ P. Rzońca;
- **Pogoń Leżajsk 2:3** ⚽ Ł. Janik (karny), S. Korbecki;
- **Leśna Wólka Podleśna 5:0** ⚽⚽⚽ D. Ferenc, ⚽⚽ K. Drob, ⚽ B. Przybyło;
- **LKS Jasionka 6:3** ⚽⚽⚽⚽ S. Korbecki, ⚽ K. Drob, D. Ferenc, P. Zieliński.

Gry sparingowe pokazały, że zespół Jacka Sowy zmierza w dobrą stronę, ale obnażyły również braki, więc ciągle jest nad czym pracować. Zdjęcie ze sparingu z Pogonią Leżajsk (2-3)

OGŁOSZENIA/REKLAMY

Osoby zainteresowane zamieszczeniem ogłoszenia lub reklamy w „Głosie Tyczyna” mogą to zrobić telefonicznie pod nr. tel. **(17) 22-19-318, wew. 24** oraz **(17) 22-19-410**, a także e-mailowo: **glostyczyna@tyczyn.pl**.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

- Za ogłoszenia drobne - **1 zł od słowa**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 6,5 x 9 cm - **25 zł**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 13 x 9 cm - **50 zł**.
- W treści ogłoszenia adres oraz nr telefonu traktowane są jako jedno słowo.
- Ogłoszenia dotyczące nieruchomości położonych na terenie Gminy Tyczyn typu: „sprzedam/kupię działkę, wynajmę dom”, „zamienię mieszkanie” oraz „życzenia” od osób prywatnych są **płatne**.
- Ogłoszenia dotyczące w treści: „szukam/dam pracę”, „nekrologi” są **bezpłatne**.

Plan gier rundy wiosennej

- **3.04**, godz. 14.00 Strug Tyczyn - Start Brzoza Stadnicka
- **11.04**, godz. 16.00 Sokół Sokołów Młp. - Strug Tyczyn
- **17.04**, godz. 16.00 Strug Tyczyn - Stal II Rzeszów
- **24.04**, godz. 15.00 KS Zaczernie - S t r u g Tyczyn
- **3.05**, godz. 15.00 Strug Tyczyn - Bratek Bratkowice
- **8.05**, godz. 11.00 KS Przybyszówka - Strug Tyczyn
- **16.05**, godz. 16.00 Strug Tyczyn - Włókniarz Rakszawa
- **19.05**, godz. 18.00 Stal Łańcut - Strug Tyczyn
- **23.05**, godz. 16.00 Strug Tyczyn - GKS Niebylec
- **2.06**, godz. 18.00 Strug Tyczyn - Błękit Żołynia
- **5.06**, godz. 17.00 Wisłok Czarna - Strug Tyczyn
- **12.06**, godz. 17.00 Strug Tyczyn - Jedność Niechobrz
- **16.06**, godz. 18.00 Błazowianka Błazowa - Strug Tyczyn
- **20.06**, godz. 17.00 KS Stobierna - Strug Tyczyn
- **26.06**, godz. 17.00 Strug Tyczyn - Orzeł Wólka Niedź.

Niestety, na tę chwilę nadal mecze rozgrywane są bez udziału kibiców ze względu na trwający okres pandemii. Gorąco wierzymy, że ten czas jak najszybciej minie, by Strug cieszył swoją grą fanów. Zaś wszystkich zapraszamy do mediów społecznościowych (Facebook, Twitter, Instagram), gdzie na bieżąco relacjonujemy wydarzenia z życia seniorskiej drużyny.

Tekst: **Sławomir Ferenc**

Zarząd Miejskiego Klubu Sportowego „Strug” Tyczyn

składa najlepsze życzenia świąteczne.
Życzymy znalezienia czasu na refleksję
i chwil radości spędzonych wspólnie
przy rodzinnym stole.

Niech Chrystus zmartwychwstały przyniesie
wszystkim wiosenne kwiaty radości,
miłości, spokoju i szczęścia.

Życzymy zdrowych, pogodnych
Świąt Wielkanocnych, pełnych wiary,
nadziei i miłości.

W tym szczególnym dla nas czasie
życzenia zdrowia, miłości i wzajemnej
życzliwości zyskały nowy wymiar i znaczenie.
Wszyscy dzisiaj piszemy wielki sprawdzian,
jaki postawiło przed nami życie.
Obyśmy jak najszybciej powrócili do normalności.

Wesołego Alleluja!

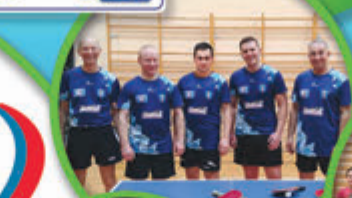
Zarząd MKS Strug Tyczyn

Znajdź nas i polub na
Facebooku

**UKS
TYCZYN
AKADEMIA
TENISA
STOŁOWEGO**

📍 Hala sportowa:
SP im. S.Staszica, ul. Pułanek 4
36-020 Tyczyn

Zajęcia dla:

DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH

KONTAKT:

Sebastian Lubaś ☎ 607 604 666

Tadeusz Gryś ☎ 720 783 117

✉ tgrys@wp.pl 📧 atstyczyn.pl

Sportowe sukcesy

W sobotę 6.03 br. w Niepołomicach odbyła się II Otwarta Liga Combat Ju-Jistu. W turnieju wzięło udział kilkudziesięciu zawodników z kilku klubów z Polski. Nasz klub reprezentowało 18 zawodników, startujących w formule grappling, w kategoriach wiekowych U8, U11, U14 i U17. Wywalczyliśmy 17 krążków. Ze złotych medali cieszyli się: **Daniel Wójcik, Patryk Ziaja, Jakub Nicpoń, Milena Sitek, Gabriela Wójtowicz i Tobiasz Wójtowicz**. Ze srebrem wrócili: **Kacper Stabach, Arkadiusz Kędra, Amelia Stabach, Kacper Płodzień, Kalina Organiściak, Kinga Kasak, Emilia Wilk, Michał Kmiotek**. Brąz wywalczyli: **Adrianna Kmiotek, Kacper Ostrowski i Natalia Gałkowska**. Tuż za podium znalazł się **Patryk Ostrowski**. Gratulacje dla wszystkich zawodników!

Tekst: **Sensei Kinga Salwa**

W białym kimonie nasz zawodnik Jakub Nicpoń

KĄCIK EKOLOGICZNY

Kiełki – samo zdrowie

Za nami pierwsze dni wiosny, czas gwałtownych zmian w pogodzie. Wiele z nas czuje zmęczenie czy brak energii. Niektórzy obawiają się o swoją odporność lub przechodzą okres rekonwalescencji po przebytych chorobach. Musimy w tym czasie szczególnie zatroszczyć się o swoje zdrowie i dobrą kondycję. Możemy do tego celu wykorzystać kiełki, które są skarbnicą witamin i minerałów, a do tego mają niesamowite walory smakowe.

Kiełki roślin zaliczane są przez specjalistów do tzw. super żywności - „super food”. Dzięki bogactwu witamin, soli mineralnych oraz wielu innych składników nie tylko wzmacniają organizm, ale chronią go także przed wieloma chorobami. Kiełki stają się bardzo modne, często są głównym składnikiem tzw. diet pudełkowych dla osób dbających o zdrowie i sylwetkę, ale także osób przewlekłe chorych, których organizm musi być wzmacniany. Można je kupić w sklepie, ale najlepiej jest je samemu hodować. Mamy wówczas pewność, że uzyskujemy produkt świeży i taki, jaki sami chcemy. Możemy wybrać do uprawy kiełki w zależności od naszych upodobań smakowych.

rogiem, potrawami warzywnymi, sałatkami i na kanapkach. Czas ich kiełkowania wynosi ok. 5-6 dni.

► **Kiełki rzodkiewki** w smaku przypominają korzeń rzodkiewki, ale jest to smak bardziej intensywny. Można dodawać je do sałatek, kanapek, past oraz białego sera czy jajek. Są łatwe do wyhodowania, a ponadto chronią inne kiełki przed pleśnią. Warto więc dodać kilka nasion rzodkiewki do innych nasion w naszej hodowli. Dzięki dużej ilości witaminy C podnoszą one odporność organizmu. Zawierają dużo siarki, dlatego wpływają korzystnie na stan skóry, włosów i paznokci. Kiełki rzodkiewki mają właściwości dezynfekujące, moczopędne, przeciwzapalne i są polecane przy schorzeniach wątroby i dróg żółciowych. Czas ich kiełkowania to 3-4 dni.

► **Kiełki rzeżuchy** zawierają bardzo dużo witaminy C, wapnia, żelaza, a także witaminy: A, E, B, PP oraz chrom, magnez i siarkę, która nadaje blask i witalność osłabionym włosom. Kiełki te są także źródłem łatwo przyswajalnego jodu. Mają charakterystyczny ostry smak i zapach, który znakomicie sprawdza się z twa-

► **Kiełki uzyskane z lucerny** są doskonałym źródłem żelaza i łatwo przyswajalnego białka. Zawierają wszystkie ważniejsze witaminy i minerały, w tym rzadko występującą w roślinach witaminę B₁₂ (stąd często włączają je do swej diety wegetarianie). Dzięki zawartości lecytyny kiełki lucerny poprawiają pamięć, zapobiegają osteoporozie, chorobom nowotworowym i serca. Pomagają obniżyć poziom „złego” cholesterolu i poprawiają apetyt. Czas kiełkowania lucerny to 5-6 dni.

► **Kiełki fasoli Mung** są lekko chrupiące i zawierają dużo łatwo przyswajalnego białka, a także witaminy: A, B, C i E oraz sole mineralne, ponadto pokaźne ilości żelaza, potasu, wapnia, magnezu, siarki i wiele mikroelementów. Kiełki te obniżają również poziom „złego” cholesterolu. Są one łatwe w uprawie, dlatego warto od nich zacząć przygodę z hodowlą kiełków. Czas kiełkowania: 4-5 dni.

► **Kiełki słonecznika** zawierają dużo żelaza oraz fosfor i wapń, które wzmacniają kości i zęby. Są bogate w magnez, potas, zawierają także śladowe ilości cynku i miedzi, wzbogacają również organizm w witaminę D oraz pozytywnie wpływają na przemianę materii. Czas ich kiełkowania to 3-4 dni.

► **Kiełki brokuła** zawierają dużo witamin: C, A, B₁ i B₂, PP, są bogate w magnez, potas, żelazo, wapń i sód. Czas kiełkowania: 3-5 dni.

► **Kiełki soczewicy** zawierają dużo żelaza, magnezu i witaminy C oraz witaminy z grupy B i aminokwasy. Ze względu na bogactwo kwasu foliowego polecane są zwłaszcza kobietom w ciąży. Dobrze wpływają na stan zębów i dziąseł. Mają delikatny smak i dobrze komponują się np. w sałatkach. Zmiksowane są najlepsze jako pasta do kanapek lub farsz do pierogów czy naleśników. Czas kiełkowania: 3-4 dni.

► **Kiełki pszenicy** zawierają dużo witamin E i C oraz żelaza, miedzi i selenu. Poprawiają pracę serca oraz przeciwdziałają starzeniu się organizmu. Czas kiełkowania: 3-4 dni.

► **Kiełki buraka** dostarczają potasu, magnezu, żelaza, kobaltu. Zawartym w nich karotenoidom i antocyjanom przypisuje się działanie przeciwnowotworowe. Czas ich kiełkowania to 4-5 dni.

► **Kiełki soi** zawierają dużo łatwo przyswajalnego białka, witaminy z grupy B, a także: A, C, E, K, PP oraz soli mineralnych, magnezu, potasu, żelaza, wapnia. Regularne spożywanie tych kiełków korzystnie wpływa na cerę, dodaje energii, uspokaja i poprawia apetyt. Kiełki soi pomagają także obniżyć poziom „złego” cholesterolu oraz ciśnienie krwi. Są delikatne w smaku i lekko chrupiące. Czas ich kiełkowania: 4-6 dni.

Jak wyhodować kiełki w domu?

Do kiełkowania nie używamy nasion zakupionych w sklepach ogrodniczych, gdyż są one przeznaczone wyłącznie do hodowli gruntowej i zawierają trujące środki konserwujące. Najlepiej kupić nasiona wysokiej jakości, pochodzące z hodowli organicznej, specjalnie przeznaczone na kiełki. Tylko wtedy mamy gwarancję, że większość nasion wykiełkuje oraz że ziarna są wolne od pestycydów i chemicznych środków konserwujących.

● Wypłukane nasiona wsypujemy do czystego, wyparzonego słoika (maksymalnie 1/5 wysokości), zalewamy przegotowaną, letnią wodą i przykrywamy słoik gazą.

● Po 12 godzinach wylewamy wodę (nie zdejmując gazy), obwiązujemy słoik ściereczką, aby kiełki kiełkowały w miejscu nieco zacienionym, a nie słonecznym (takim jak parapet okienny).

● Po 12 godzinach zalewamy kiełki letnią, przegotowaną wodą, po 10 minutach wylewamy wodę. Regu-

larne przelewanie kiełków wodą ma kluczowe znaczenie, gdyż ogranicza rozwój bakterii gnilnych i grzybów powodujących pleśnienie. Przelewanie wodą kiełków powtarzamy 2 razy dziennie, aż kiełki będą gotowe do spożycia.

● Nasiona, które nie wykiełkowały, a także błonki, łupinki, jakie pozostały po wykiełkowaniu roślin, najlepiej usuwać, zanim zaczną pleśnieć. Gdy zauważymy pleśń na kiełkach, należy je wyrzucić.

● Na bieżąco należy sprawdzać, czy otwory spustowe do wody są drożne. Zaleca się niekiedy dezynfekcję całego kiełkownika po kilku cyklach produkcyjnych kiełków. Można to zrobić choćby przez przelanie całości wrzątkiem albo poprzez przetarcie poszczególnych elementów wacikiem nasączonym octem, spirytusem lub denaturatem – ciecze te odparują i nie pozostawiają smaku i zapachu, a zwalczają mikroorganizmy, jakie się osadziły w różnych zakamarkach kiełkownika. Gdy używamy woreczka do kiełkowania, to należy go wyparzyć.

● Do hodowli kiełków możemy także wykorzystać kiełkowniki profesjonalne: jedno- lub wielopoziomowe. Można je układać niczym klocki – jeden na drugim. Mają one różne kształty i kolory. Kiełkowniki wielopoziomowe posiadają zazwyczaj ażurowe dno lub kratkę, która powoduje, że włana woda spływa do pojemnika zbiorczego, z którego trzeba ją usuwać.

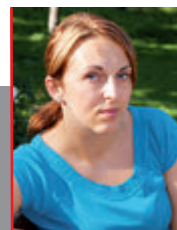
● Uzyskane w hodowli domowej kiełki możemy przechowywać w lodówce nie dłużej niż 7 dni. Pamiętajmy, że kiełki, które będziemy spożywać, muszą być zawsze świeże i wolne od chorób roślin. Jeżeli zostaną spożyte spleśniałe lub zgniłe, możemy się narazić na różnego rodzaju zatrucia. Niektóre grzyby pleśniowe powodują wiele nieprzyjemnych dolegliwości i są groźne dla naszego zdrowia. To samo dotyczy kiełków, które możemy kupić w sklepie. Jeśli kupimy kiełki, wśród których zauważymy np. pleśń, należy je bezwzględnie wyrzucić, a nie przebierać, gdyż nie jesteśmy w stanie zobaczyć mikroskopijnej grzybni czy też bakterii gnilnych.

Tekst źródłowy: <https://www.dionp.pl>, <http://www.e-ogrodek.pl>, <https://zielonyogrodek.pl>.

Rubrykę redaguje:

Anna Pondo

- nauczyciel w SP w Tyczynie,
pasjonatka ekologii i zdrowej żywności

Bankowcy dla Edukacji

Uwaga na złodziei danych osobowych

Przy okazji szczepienia na COVID-19 nie daj się okraść

W całym kraju ruszył narodowy program szczepień przeciw COVID-19 ogłoszony przez Ministerstwo Zdrowia. To czas, w którym każdy Polak powinien zwrócić szczególną uwagę na bezpieczeństwo swoich danych osobowych. Takie dane jak imię i nazwisko oraz numer PESEL stanowią łakomy kąsek dla złodziei i pierwszy krok do wyłudzenia kredytu czy pożyczki. Jeśli staniesz się ofiarą wyłudzenia danych, możesz uzyskać bezpłatną pomoc w Biurze Informacji Kredytowej.

Uwaga na ujawniony PESEL – niebezpieczeństwo wyłudzenia

Zestaw informacji składający się z imienia i nazwiska oraz numeru PESEL to cenna informacja dla potencjalnych złodziei tożsamości. Dane tożsamości znajdują się nie tylko na naszych dokumentach (paszporcie, dowodzie osobistym, prawie jazdy). Są one także w przestrzeni internetowej, w rejestrach czy umowach. O ile o bezpieczeństwo tych pierwszych możemy dbać sami, tak na pozostałe źródła naszych danych nie zawsze mamy wpływ. O problemach ze „szczelnością” miejsc przechowywania danych mówią często media i z nich dowiadujemy się o zagrożeniu kradzieżą lub wyciekiem.

Lista osób do szczepienia – uwaga na kradzież danych

Wiele codziennych aktywności może potencjalnie dawać możliwość pozyskania naszych danych osobowych i wykorzystania ich w celu wyłudzenia kredytu. Są to choćby zakupy w sieci, załatwianie spraw urzędowych, szukanie pracy czy pobyt na wakacjach. Masowa akcja, do jakiej należy zaliczyć szczepienie przeciw SARS-CoV-2, także może rodzić zagrożenie bezpieczeństwa naszych danych. Jest to bowiem czas, w którym każdy znajdzie się w sytuacji konieczności potwierdzenia lub przekazania swoich danych tożsamości.

Powszechna akcja szczepień, połączona ze zbieraniem danych osób do zaszczepienia lub już zaszczepionych, wydaje się niestety świetną pożywką dla kampanii phishingowych.

- *Prawdopodobnie pojawią się fałszywe e-maile, w których ktoś prosi nas o podanie danych osobowych, rzekomo na potrzeby tworzenia list do szczepienia, podczas gdy tak naprawdę będzie zbierał dane osobowe np. do wyłudzeń finansowych. Zachowujmy zatem baczność, od kogo dostajemy korespondencję, z rozwagą podawajmy swoje dane i nie klikajmy pochopnie w linki w wiadomościach e-mail – przestrzega **Andrzej Karpiński**, szef bezpieczeństwa BIK. - Osobnym problemem jest zachowanie elementarnej cyberhigieny w zakresie faktycznego tworzenia, gromadzenia, przetwarzania i przesyłania list z osobami do zaszczepienia – takie listy także mogą potencjalnie stać się źródłem wycieku danych osobowych. Udostępniając swoje imię i nazwisko oraz numer PESEL, każdy z nas powinien zadać sobie pytanie, w jaki sposób dany podmiot zadba o nasze dane. Świadomość tego może zaważyć na bezpieczeństwie nas samych. Zwracam uwagę na konieczność zachowania szczególnej ostrożności dziś nas wszystkich, mając na względzie olbrzymią skalę przedsięwzięcia, jaką jest krajowa akcja szczepienia – dodaje Karpiński.*

Jeśli nie mamy pewności odnośnie zabezpieczeń danej instytucji

Nasze dane w Internecie, w rejestrach publicznych, na dowodzie osobistym, mogą stać się łupem przestępcy. Gdy trafią w ręce oszustów, mogą posłużyć do zaciągnięcia kredytu lub pożyczki, zawarcia umowy z firmą telekomunikacyjną, wynajmu samochodu i jego kradzieży, założenia firmy na skradzione dane itp. Potencjalne zagrożenie stanowią również wycieki z baz różnych instytucji, wyrzucone dokumenty z danymi klientów.

Co zrobić, jeśli padło się ofiarą przestępstwa?

Jeśli utraciliśmy dokumenty tożsamości, to ważna jest jak najszybsza reakcja. W pierwszej kolejności konieczne jest zastrzeżenie utraconych dokumentów w międzybankowym Systemie Dokumenty Zastrzeżone – można to zrobić w banku lub za pośrednictwem BIK. Kolejnym krokiem powinno być zawiadomienie policji (jeżeli do utraty doszło na skutek przestępstwa). Warto to zrobić nawet w sytuacji, gdy utraciliśmy dokumenty dawno temu, ale dopiero teraz – np. z tego artykułu – dowiedzieli się Państwo o Systemie DZ.

Jeśli okazało się, że ktoś na nasze dane (w wyniku np. utraty dokumentów lub wycieku danych w Internecie) wyłudził kredyt lub pożyczkę, po zastrzeżeniu dokumentów i zgłoszeniu sprawy na policji, i tak warto zgłosić się do Biura Informacji Kredytowej.

Na czym polega pomoc BIK dla poszkodowanych?

BIK gwarantuje, że każda osoba, która padła ofiarą wyłudzenia kredytu i ma odpowiednie zaświadczenie z policji, a zgłosi się do BIK, otrzyma darmowy dostęp do informacji m.in. o tym, w jakich instytucjach finan-

sowych doszło do wyłudzeń, na jaką kwotę opiewają wyłudzone kredyty lub pożyczki oraz czy dany przypadek wyłudzenia jest jedynym, czy doszło do większej liczby nadużyć. Jest to kluczowe dla kolejnych kroków, jakie podejmie pokrzywdzony.

Informacje o wsparciu oferowanym przez BIK poszkodowani w wyniku wyłudzeń kredytów i pożyczek na ich dane znajdują na stronie: www.bik.pl/wsparcie.

Biuro Informacji Kredytowej jest partnerem programu edukacyjnego Nowoczesne Zarządzanie Biznesem, w module „Zarządzanie ryzykiem finansowym w biznesie i życiu osobistym”.

Więcej: www.nzb.pl oraz www.facebook.com/NowoczesneZarządzanieBiznesem

Ogólna charakterystyka dóbr osobistych

Pojęcie dóbr osobistych jest często spotykane w prasie, Internecie czy telewizji. Oznacza ono wartości niematerialne, które są ściśle związane z indywidualnym istnieniem danej osoby. Przykładami dóbr osobistych są: zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska.

Warto również wiedzieć, iż ustawodawca nie przedstawił definicji pojęcia dóbr osobistych, przez co uznać należy, iż katalog tych dóbr jest otwarty, co oznacza, że może być uzupełniany i rozbudowywany przez naukę i orzecznictwo sądowe. Przyjmuje się także, że dobrami osobistymi są np. prawo do prywatności, prawo do pochowania osoby bliskiej i do pielęgnowania jej pamięci, poczucie przynależności do płci. Dobra osobiste wymienione są nie tylko w przepisach kodeksu cywilnego, ale także przede wszystkim w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jak również w szeregu innych ustaw i rozporządzeń.

Ochrona dóbr osobistych

Ten, czyje dobro osobiste zostało zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia można żądać, żeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności, żeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. W sytuacji naruszenia dóbr osobistych można żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapła-

ty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Z punktu widzenia osoby fizycznej świadomość naruszenia jakiegokolwiek jej dobra osobistego powoduje jednakowe, co do charakteru, dotknięcie sfery jej odczuć psychicznych, powodujące charakterystyczne wzburzenie emocjonalne. W związku z powyższym możliwe jest wniesienie pozwu o usunięcie skutków naruszenia dobra osobistego.

Treść żądania usunięcia skutków naruszenia zależy od sposobu naruszenia i rodzaju naruszonego dobra osobistego, powinna być nadto dostosowana do okoliczności danego przypadku. Można zatem żądać np. wycofania i zniszczenia wskazanego nakładu tygodnika, w którym zawarto informacje godzące w dobre imię danego człowieka bądź żądać zamieszczenia przeprosin czy sprostowania. Można również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty na cel społeczny, jak również dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych w sytuacji, gdy możliwe jest wykazanie szkody, np. po wydrukowaniu w gazecie artykułu godzącego w dobre imię danej osoby pracodawca, w związku z treścią tego artykułu, ją zwolnił.

Pamiętać jednak należy, iż przy podejmowaniu jakichkolwiek czynności prawnych należy zachować należytą staranność, właściwie ocenić sytuację i pamiętać, że każdy przypadek naruszenia dóbr osobistych jest inny i powinien zostać rozpatrywany indywidualnie.

Materiał źródłowy: Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2.04.1997 r. (Dz.U.1997.78.483), ustawa z dnia 23.04.1963 r. Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740), Kidyba Andrzej (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna, wyd. II

Rubrykę redaguje:
Artur Maziarz - radca prawny

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale zaprasza do wypełniania wniosków obszarowych za pośrednictwem aplikacji eWniosekPlus
od 15 marca do 15 maja 2021 r.

Uwaga! Od roku 2021 nie ma możliwości złożenia wniosku w wersji papierowej czy też złożenia w takiej wersji oświadczenia potwierdzającego brak zmian. Wnioski wypełniane są odpłatnie.

Zapraszamy do
Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Rzeszowie

Tyczyn ul. Św. Krzyża 14
od poniedziałku do piątku w godz. 7.30-15.30
tel.723-977-463, (17) 22-99-276

Krzesła używane i inne meble,
duży wybór – Tyczyn.
Tel. **600-286-877**

Kompostowniki - solidnie wykonane z drewna,
cena od 300 do 400 zł.
Tel. **889-878-789**

SPRZEDAŻ PISKŁĄT

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale wraz z Instytutem Zootechniki PIB ZD Kołuda Wielka podjął się ponownie w tym roku sprzedaży piskląt 1-dniowych kaczek i gęsi dla podkarpackich rolników. Pisklęta pochodzą z najlepszej hodowli zasobów genetycznych ZD Dworzyska Instytutu Zootechniki w Krakowie. Dodatkowo będzie można również zakupić brojlery kurze.

Chęć zakupu można zgłosić do Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego (PZDR) w Rzeszowie, Tyczyn ul. Św. Krzyża 14, tel. **723-977-463, 723-977-686, (17) 22-99-276** lub do **Tomasza Salacha** (tel. 723-977-425) i **Magdaleny Pietruchy** (tel. 723-977-406) w PODR w Boguchwale.

Warunkiem zakupu jest zamówienie minimum 10 sztuk piskląt. **Punkty odbioru piskląt:** PODR w Boguchwale lub PZDR w Rzeszowie – Tyczyn, ul. Św. Krzyża 14.

Oferta:

- brojlery kurze w wadze 2-2,5 kg – cena: 5 zł/kg
- pisklęta kaczek i gęsi: kaczka pekin – 4 zł/szt., kaczka dworka – 4,5 zł/szt., kaczka KHO – 3,5 zł/szt., kaczka biegus – 4 zł/szt., gęś landes – 15 zł/szt., gęś kubańska – 13,5 zł/szt., gęsi ras zachowawczych – 11,5 zł/szt.

Pierwsze dostarczenie piskląt na teren powiatu nastąpi **po 15 kwietnia 2021 r.** (dostawy planowane są raz w tygodniu w godzinach popołudniowych).

Dostawa brojlerów: **po 15 marca 2021 r.**

W razie pytań prosimy o kontakt: **Magdalena Pietrucha** (tel. 723-977-406), e-mail: magdalena.pietrucha@podrb.pl, **Tomasz Salach** (tel. 723-977-425), e-mail: tomasz.salach@podrb.pl.

PROFEUM

BIURO RACHUNKOWE

Kompleksowa i profesjonalna obsługa w zakresie usług księgowych:

- PEŁNA OBSŁUGA KSIĘGOWIA FIRM (KSIĘGI HANDLOWE, KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW, EWIDENCJA RYCZAŁTOWA)
- ROZLICZENIA Z URZĘDEM SKARBOWYM I ZUS - PEŁNA OBSŁUGA KADROWO-PŁACOWA
- MOŻLIWOŚĆ ODBIORU DOKUMENTÓW Z SIEDZIBY KLIENTA - ROZWIĄZYWANIE BIEŻĄCYCH I ZALEGŁYCH PROBLEMÓW KSIĘGOWYCH
- POMOC PRZY ZAKŁADANIU DZIAŁALNOŚCI GOSPODARZEJ - DORADZTWO PODATKOWE ORAZ RESTRUKTURYZACJE
- OPRACOWYWANIE BIZNES PLANÓW

UBEZPIECZENIA

Pośrednictwo Finansowe
Kredyty Gotówkowe
Kredyty Hipoteczne
Ubezpieczenia Majątkowe
Ubezpieczenia Komunikacyjne

Zatrudniamy wybitnych specjalistów w zakresie księgowości i finansów.

Godziny Otwarcia Pn. -Pt. 8.00- 16.00

518 709 469, 519 525 160

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelna, **Zofia Matys**, **Ewa Kocur**, **Elżbieta Domino**, **Agnieszka Rożek-Janda**. Stali współpracownicy: **Dorota Michalak**, **Monika Dziadura**, **Anna Pondo**, **Anita Drazek**, **Beata Byczyńska-Gruca**.

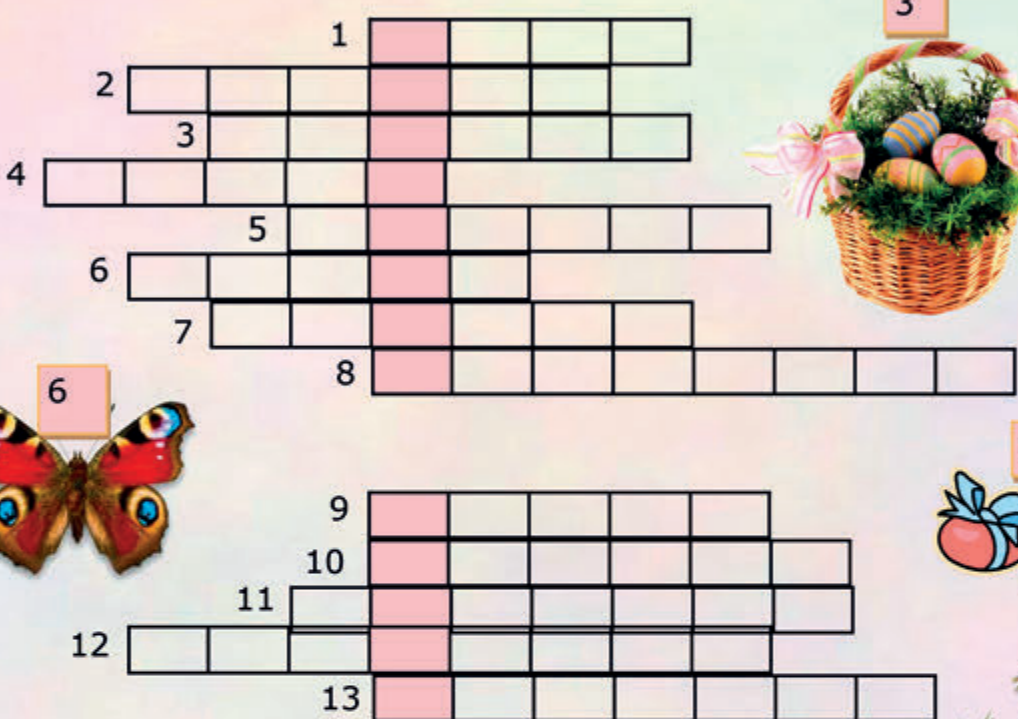
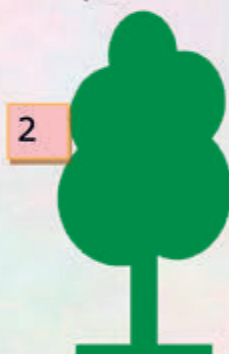
Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej.
Adres Wydawcy: Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl;
Adres redakcji, korekta tekstów: MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-20 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie, druk:** Kan Media Agencja Reklam Kucharski Adriano, ul. Jaśminowa 1/4, 35-604 Rzeszów, tel. 506-744-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

GŁOS DLA DZIECI

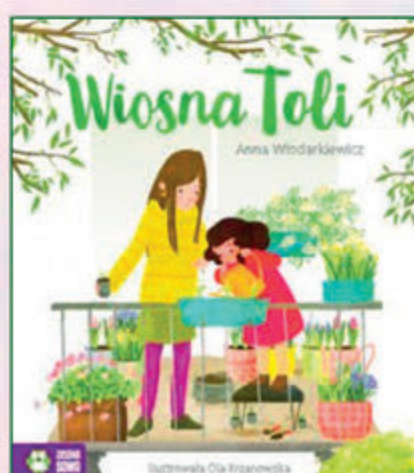
Oprac. MiGBP w Tyczynie (www.tyczyn-biblioteka.pl), Dodatek do 3. numeru „Głosu Tyczyna” (3/2021)

Rozwiąż krzyżówkę

WIELKANOCNYCH

Kącik Czytelnika

W Dolinie Czterech Strumieni, zamieszkaną przez zwierzęta, radośnie witano pierwszy dzień wiosny. Starsi mieszkańcy korzystając z pięknej pogody spieszyli na rynek, by zrobić zakupy, sprzątała obejścia, sadzili kwiaty, natomiast młodszy puszczała na wodę kolorową Marzannę.

- A kysz! A kysz, zimo! Płyn sobie do morza i nie wracaj! - radosne okrzyki wpadały z wiatrem do wietrzonych domów.

Strażak Zajac rozglądał się po niebie i uśmiechał pod wąsem. Jakoś lżej na sercu, gdy widzi się klucze powracających z ciepłych krajów ptaków. Nagle Zajac ujrzał na zakręcie swojego syna i przeraził się. Zajac Junior, zwany przez innych Gogusiem, wracał do domu. Z misternie wyczyszczonego przez panią Zajacową futerka syna wychodziły kulki kłaków, a pod jego pięknym brązowym okiem wyraźnie rysował się siniak. Znów się z kimś bił? - zdążył pomyśleć strażak.

- Goguś, chodź no tutaj! - zawołał ojciec. - Co to ma znaczyć? Tak witasz wiosnę?

Syn Zajaczek z miną niewiniątka tłumaczył, że tym razem to nie on zaczął, ale to jego pobili.

W tym momencie na horyzoncie pojawił się policjant Baran w asyście zdenerwowanej bazarowej kury, która krzycząc wniebogłosy gdała:

- Tak, tak, tak! To on mi ukradł jajko z koszyka! - mówiła kokoszka, pokazując skrzydłem na Zajacę Juniora. - Zdążyłam go nawet pochwycić na chwilę, ale mi się wyrwał, chuligan jeden! - wrzeszczała poszkodowana.

Pan Zajac zdębiał. Co za wstyd! Nie dość że Goguś nie przykładał się do nauki, rozrabiał na przerwach w szkole, to jeszcze kradł! Chłopiec wezwany przed ojca do oddania jajka, tłumaczył mu w ten sposób:

- Tak, zabrałem jajko, ale kiedy biegłem, to się zbiło.

Zajacowi seniorowi nie pozostawało nic innego, jak zapłacić za stratę. Strażak obiecał sobie przy okazji, że zrobi wszystko, by syn zmienił swoje zachowanie.

Oswobodzony Goguś zamknął się w swoim pokoju. Wyciągnął skrywane za pazuchą jajko i odłożył na parapet. Jak przyjdzie mu ochota, zrobi zeń pisanek na świąteczny stół, choć zajaczek malować nie lubił. W ogóle to on nic nie lubił robić. Był znudzony wszystkimi prezentami, które jako jedynak dostawał od rodziców, ciotek i wujów. Chłopiec marzył o tym, by mieć brata lub siostrę albo przyjaciela, ale z Gogusiem nikt się przyjaźnić nie chciał. Zajaczek popatrzył jeszcze raz na jajko. Może bycie złym jest jakimś sposobem na życie? Przynajmniej mnie wszyscy widzą - tak usprawiedliwiał swoje zachowanie, aż do pewnego wydarzenia.

Nastały coraz cieplejsze dni. Małeńkie bazie przybrały formę złocistych kotków, zbliżał się czas przygotowań do świąt wielkanocnych, czas pieczenia wielkanocnych bab i robienia pisanek.

Pewnej nocy, gdy Goguś kładł się do łóżka, usłyszał dziwne stukanie. Jakby ktoś próbował dostać się do pokoju. Zajaczek otworzył okno, ale nikogo nie zauważył. Następnej nocy incydent się powtórzył, tym razem było słychać głośniejsze pukanie i ćwierkanie. Junior ponownie wyjrzał za okno, po czym doszedł do wniosku, że głos dobiega z wnętrza pokoju. W miejscu, gdzie kiedyś zajaczek odłożył jajko, prostował nieporadnie skrzydełka kurczaczek. Jaki cudny! - wykrzyknął Goguś, który postanowił, że nikomu nie zdradzi tajemnicy posiadania ptaka.

Od tego dnia zajaczek zmienił się, po szkole chętnie wracał do domu, odrabiał lekcje, pomagał w pracach domowych, co bardzo dziwiło jego rodziców. Potem wymykał się do swojego pokoju i nie wychodził z niego aż do kolacji. Chyba nie było nikogo, kto by nie zauważył zmiany w zachowaniu Gogusia.

Pewnego dnia pani Zajacowa postanowiła zmienić firanki w pokoju Juniora. Kiedy zaczęła je ściągać, zobaczyła na parapecie... kurczaczka! Przerażona tym odkryciem doniosła o nim mężowi. Ten zaś postanowił, że trzeba zwrócić kurczaczka kurze z bazaru.

- Nie możecie mi tego zrobić! - płakał Goguś. - Nie oddam kurczaczka. On jest mój i tylko mój!

Państwo Zajacowie długo się naradzali, jak wybrnąć z tej sytuacji. Z jednej strony - kurczak nie należał do ich syna, a drugiej - dzięki temu ptaszkowi zajaczek bardzo się zmienił, nawet imię „Goguś” już do niego nie pasowało.

Pewnego wieczoru, kiedy państwo Zajacowie siedzieli przy kominku, Junior przyszedł do nich wraz ze swoim kurczaczkiem.

- Mamo, tato, oddajcie, proszę, tego kurczaka jego mamie - bardzo poważnie powiedział Goguś. - Pani Kokoszka na pewno płacze za nim. To jej synek. Dzięki niemu dowiedziałem się, co to jest przyjaźń, ale nie mogę go dłużej zatrzymywać. On rośnie i potrzebuje kurzego towarzystwa.

Następnego dnia strażak Zajac oddał Kokoszce jej kurczaka. A Goguś - odmieniony - znalazł towarzystwo wśród innych zajaczków, które teraz bardzo chciały zaprzyjaźnić się z małym szaraczkiem.

Zespół Szkół w Tyczynie Liceum Ogólnokształcące

ul. Grunwaldzka 25
36-020 Tyczyn

tel./fax 17 22 19 362, 17 22 19 221

e-mail: zespols@intertele.pl

www.zs-tyczyn.szkoly.itl.pl

W roku szkolnym 2021/2022 zapraszamy absolwentów VIII klasy szkoły podstawowej do klas pierwszych Liceum Ogólnokształcącego

*** klasa policyjna**

(we współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Rzeszowie;
uczniowie uczestniczą w zajęciach prowadzonych przez funkcjonariuszy Policji,
zapoznają się z funkcjonowaniem Policji oraz zdobywają wiadomości i umiejętności
z zakresu prawa karnego, ruchu drogowego, zasad pracy dochodzeniowej i śledczej, kryminalistyki,
technik samoobrony i sportów walki)
przedmioty rozszerzone: język angielski, historia, geografia

*** klasa penitencjarna**

(we współpracy z Zakładem Karnym w Rzeszowie i Podkarpacką Służbą Więzienną;
uczniowie uczestniczą w zajęciach prowadzonych przez funkcjonariuszy Służby Więziennej
w szkole i w zakładzie karnym, zapoznają się z funkcjonowaniem zakładów karnych,
środkami oddziaływań penitencjarnych i resocjalizacyjnych, zdobywają wiedzę i umiejętności
z zakresu kryminologii, kryminalistyki, sportów walki, elementów musztry)
przedmioty rozszerzone: język angielski, historia / geografia, wiedza o społeczeństwie

*** klasa językowo-prawna**

przedmioty rozszerzone: język angielski, historia, wiedza o społeczeństwie
oraz dodatkowe zajęcia z zakresu prawa oraz funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości

Naszym uczniom zapewniamy:

- ✓ wiele dodatkowych zajęć, które pozwalają rozwijać zainteresowania i ułatwiają podjęcie decyzji o kierunku dalszego kształcenia i wyborze zawodu,
- ✓ dużo wyjazdów edukacyjnych, wycieczek oraz imprez szkolnych,
- ✓ możliwość aktywnego działania w różnych organizacjach i uczestnictwa w akcjach społecznych oraz wolontariacie,
- ✓ nauka odbywa się w systemie jednozmianowym.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie

zaprasza

DZIECI I MŁODZIEŻ
w wieku 10 - 18 lat
do udziału w cyklu

BEZPŁATNYCH ZAJĘĆ KOMPUTEROWYCH

organizowanych w ramach projektu
CYFROWE GOKI

ZAKRES TEMATYCZNY OBEJMUJE

- Narzędzia do tworzenia stron internetowych
- Programy do obróbki zdjęć
- Prowadzenie kanału YouTube i transmisji na żywo
 - Wirtualne dyski
- Bezpieczeństwo w sieci

Liczba miejsc ograniczona. W zależności od sytuacji zajęcia odbędą się stacjonarnie lub online

Zapisy oraz informacje:
tel. 17 229 32 39

LICZBA MIEJSC OGRANICZONA!

